

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

LETNO POROČILO MINISTRSTVA ZA OBRAMBO ZA LETO 2019

Na podlagi 38. člena Pravilnika o planiranju v Ministrstvu za obrambo (št. 024-34/2011-21 z dne 13. 9. 2012) izdajam

LETNO POROČILO MINISTRSTVA ZA OBRAMBO ZA LETO 2019

Številka:

Datum:

Kazalo

UVOD	6
UPRAVLJANJE OBRAMBNEGA SISTEMA IN KRIZNO UPRAVLJANJE	8
1 OBRAMBNA POLITIKA IN PLANIRANJE.....	8
2 PRIPRAVE IN UKREPI ODZIVANJA DRŽAVE NA KRIZE.....	12
3 RAZVOJ CIVILNIH ZMOGLJIVOSTI	14
4 OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNA DEJAVNOST.....	16
5 OPREMLJANJE, GOSPODARJANJE Z NEPREMIČNINAMI, STANDARDIZACIJA IN KODIFIKACIJA	17
6 KOMUNIKACIJSKO-INFORMACIJSKI SISTEM	19
7 INŠPEKCIJSKA IN NOTRANJEREVIZIJSKA DEJAVNOST NA PODROČJU OBRAMBE	20
8 PREISKOVANJE LETALSKIH NESREČ IN INCIDENTOV VOJAŠKIH ZRAKOPLOVOV.....	21
9 STRATEŠKO KOMUNICIRANJE IN SODELOVANJE S CIVILNODRUŽBENIMI ORGANIZACIJAMI	22
10 RAZISKOVALNI IN TEHNOLOŠKI PROJEKTI	23
VOJAŠKA OBRAMBA.....	24
1 OBSEG IN STRUKTURA SLOVENSKE VOJSKE	24
2 VOJAŠKO USPOSABLJANJE IN VAJE SLOVENSKE VOJSKE	25
3 RAZVOJ IN VZPOSTAVITEV ZMOGLJIVOSTI SLOVENSKE VOJSKE	27
4 VZDRŽEVANJE STOPNJE PRIPRAVLJENOSTI	28
5 NAJPOMEMBNEJŠI PROJEKTI POSODABLJANJA SLOVENSKE VOJSKE	29
6 DELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE V PODPORO SISTEMU VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI TER DRUGIM DRŽAVNIM ORGANOM.....	30
7 PRISPEVANJE SV K MEDNARODNEMU MIRU, VARNOSTI IN STABILNOSTI	31
VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI	32
8 PREVENTIVNA DEJAVNOST	32
9 PRIPRAVLJENOST IN ODZIVANJE SISTEMA VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI TER SILE ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ.....	37
10 ZAGOTAVLJANJE PODPORNIH FUNKCIJ SISTEMU VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI.....	43
11 INŠPEKCIJSKA DEJAVNOST NA PODROČJU VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI.....	45

URESNIČEVANJE NAČRTOV VIROV	46
12 FINANČNI NAČRT MINISTRSTVA IN NJEGOVO URESNIČEVANJE	46
13 URESNIČEVANJE KADROVSKEGA NAČRTA	50
14 URESNIČEVANJE NAČRTA PRIDOBIVANJA DRŽAVNEGA STVARNEGA PREMOŽENJA	52
15 URESNIČEVANJE NAČRTA PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ PROGRAMA ODPRODAJE DRŽAVNEGA STVARNEGA PREMOŽENJA	54
16 URESNIČEVANJE NAČRTA IZOBRAŽEVANJA, USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA	55
17 URESNIČEVANJE NAČRTA MEDNARODNEGA SODELOVANJA	56
18 URESNIČEVANJE REGISTRA TVEGANJ	59

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO RS

Naslov: Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: n. c. (01) 471 22 11

Telefaks: g. p. (01) 471 29 78

E-pošta: glavna.pisarna(at)mors.si

Internet: www.gov.si

Notranje organizacijske enote:

- DIREKTORAT ZA OBRAMBNO POLITIKO
- DIREKTORAT ZA OBRAMBNE ZADEVE
- DIREKTORAT ZA LOGISTIKO
- SEKRETARIAT GENERALNEGA SEKRETARJA
- OBVEŠČEVALNO VARNOSTNA SLUŽBA
- KABINET MINISTRA
- SLUŽBA ZA PROTOKOL
- NOTRANJEREVIZIJSKA SLUŽBA
- SLUŽBA ZA STRATEŠKO KOMUNICIRANJE
- SLUŽBA ZA PREISKAVE LETALSKIH NESREČ IN INCIDENTOV VOJAŠKIH ZRAKOPLOVOV

ORGANI V SESTAVI

GENERALŠTAB SLOVENSKE VOJSKE

Naslov: Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: (01) 471 22 11

Telefaks: (01) 471 16 50

E-pošta: glavna.pisarna.gssv(at)mors.si

Internet: www.slovenskavojska.si

UPRAVA RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Naslov: Vojkova cesta 61, 1000 Ljubljana

Telefon: (01) 471 33 22

Telefaks: (01) 431 81 17

E-pošta: urszr(at)urszr.si

Internet: www.sos112.si

INŠPEKTORAT RS ZA VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Naslov: Vojkova cesta 61, 1000 Ljubljana

Telefon: (01) 230 53 68

Telefaks: (01) 471 20 41

E-pošta: irsvndn(at)mors.si

INŠPEKTORAT RS ZA OBRAMBO

Naslov: Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: (01) 431 80 27, (01) 471 22 79, (01) 471 25 26

Telefaks: (01) 431 80 32

E-pošta: irso(at)mors.si

UVOD

Letno poročilo Ministrstva za obrambo je informacija o poslovanju ministrstva v preteklem letu in je namenjeno notranji in zunanji javnosti. Namen tega poročila je seznanitev širše in strokovne javnosti z delovanjem Ministrstva za obrambo Republike Slovenije leta 2019, tako na obrambnem področju kot tudi na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Obrambna politika je bila v sodelovanju z drugimi resorji usmerjena v pripravo ReSNV, ki je temeljni razvojno-usmerjevalni dokument na področju nacionalne varnosti in predstavlja podlago za pripravo in dopolnjevanje posebnih strateških ter drugih razvojnih in doktrinarnih dokumentov na področju nacionalne varnosti ter za normativno, organizacijsko in vsebinsko urejanje vprašanj, povezanih z zagotavljanjem nacionalne varnosti Republike Slovenije. Obrambna politika je usmerjala pripravo izhodišč in ukrepov za izboljšanje sposobnosti obrambnega sistema, ki se odražajo v Beli knjigi o obrambi in v Usmeritvah za načrtovanje priprav Slovenske vojske v letih 2020 in 2021.

V zavezništvu smo poleg neposredne vpetosti v proces zavezniškega obrambnega planiranja nadaljevali dejavno podporo zavezniški politiki odprtih vrat in izpostavljali potrebo po jasni evro-atlantski perspektivi držav Zahodnega Balkana. V Natovo pobudo pripravljenosti, ki je eden izmed glavnih kazalnikov pravične delitve bremen, je Slovenija napovedala svoj prispevek.

Slovenija je tudi leta 2019 sodelovala pri nadaljnji krepitvi in poglobljanju sodelovanja EU na področju varnosti in obrambe. Vključevala se je v pobude skupne varnostne in obrambne politike EU, ki izhajajo iz Evropskega akcijskega načrta za področje obrambe. Pristopili smo k dvema novima projektoma PESCO. V okviru priprav na predsedovanje Slovenije Svetu EU v drugi polovici leta 2021 je bila ustanovljena projektna skupina za koordinacijo priprav in predsedovanja EU, ki zagotavlja usklajen in celovit pristop k pripravi predsedovanja na področjih, ki so v pristojnosti ministrstva.

Dvo- in večstransko sodelovanje sta bili usmerjeni na države Zahodnega Balkana ter na sodelovanje s sosednjimi in partnerskimi državami.

V okviru priprav in ukrepov odzivanja države na krize je bil velik del naših dejavnosti usmerjen v področje kritične infrastrukture, in sicer v dopolnjevanje normativne urejenosti področja, usmerjanje in usklajevanje dejavnosti na področju kritične infrastrukture v državi in v sodelovanje na področju evropske kritične infrastrukture. Na področju razvoja civilnih zmogljivosti je Slovenija na področju vojaške mobilnosti skladno z akcijskim načrtom EU za vojaško mobilnost sprejela in izvedla ukrepe ter dejavnosti, ki prispevajo k izboljšanju vojaške mobilnosti na nacionalni ravni in na ravni EU.

Na področju opremljanja smo nadaljevali pripravo nekaterih večjih projektov, ki sledijo ciljem vzpostavljanja zmogljivosti v okviru nacionalne obrambe in našim ciljem v okviru zavezništva. Kupili smo lahka oklepna kolesna vozila 4 x 4, terenska in druga vozila, različno strelivo, pehotno opremo ter različne artikle bojnih in službenih uniform, izvedli pa smo tudi več infrastrukturnih projektov za izboljšanje pogojev za usposabljanje in delovanje.

Slovenska vojska se je kot nosilka vojaške obrambe pri razvoju zmogljivosti in vzdrževanju pripravljenosti spoprijemala s številnimi tveganji in izzivi. Vzroki zanje so nezadostni finančni viri, kadrovska podhranjenost poveljstev in enot, iztrošenost in zastarelost opreme zaradi zastoja posodabljanja ter nesposobnost zagotavljanja ustrezne operativne razpoložljivosti opreme.

Zahtevano raven pripravljenosti je SV še vzdrževala, vendar s povečanim tveganjem. Nadaljevala je sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah, kamor je bilo skupno v 12 MOM napotenih več kot 700 pripadnikov, kar je več kot 6 odstotkov celotne sestave. S svojimi zmogljivostmi je uspešno podpirala sistem varstva pred naravnimi

in drugimi nesrečami, predvsem s helikopterskim reševanjem in pomočjo ter s pomočjo pri odpravljanju posledic naravnih nesreč, in sodelovala s Policijo pri širšem varovanju državne meje.

Razvoj in delovanje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami sta bila usmerjena predvsem v preventivno dejavnost in dejavnosti za boljše odzivanje sistema ob naravnih in drugih nesrečah ter v splošno odzivanje. Leta 2019 je bilo v Sloveniji 17.248 različnih dogodkov, v katerih so poleg drugih služb posredovale tudi sile za zaščito reševanje in pomoč. Zelo razvejeno je bilo mednarodno sodelovanje na področju VNDN, tudi v obliki pomoči drugim državam ob naravnih nesrečah.

Delovanje sistema je bilo še posebej na preizkušnji marca zaradi močnega vetra, junija zaradi neurja z nalivi, vetrom in točo ter avgusta, ko sta bila zaradi požara v naravnem okolju, ki je zajel obsežne površine, aktivirana Državni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju in Protokol o čezmejnem sodelovanju.

V preteklem letu smo naredili veliko, a vendar pregled našega delovanja pred nas postavlja tudi številne izzive. Največji izziv pri razvoju obrambnega sistema in njegovih zmogljivosti v prihodnje bo vzpostavitev takih zmogljivosti Slovenske vojske, s katerimi bo sposobna izvajati vse zakonsko predpisane naloge, tudi primarno, torej zagotavljati vojaško obrambo države. Da bomo to dosegli, bo treba poleg znatnega povečanja finančnih virov za obrambo sprejeti ustrezne normativne in planske podlage za učinkovitejši razvoj in delovanje obrambnega sistema, ki bodo usmerjale (omogočale) prilagoditev obsega ter strukture SV realnim zmožnostim, njeno ustrezno kadrovske popolnjevanje in posodobitev zmogljivosti ter ne nazadnje organizacijsko profesionalizacijo SV.

UPRAVLJANJE OBRAMBNEGA SISTEMA IN KRIZNO UPRAVLJANJE

1 OBRAMBNA POLITIKA IN PLANIRANJE

1.1 Priprava dokumentov s področja obrambnega planiranja

Od sprejema veljavne Resolucije o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije leta 2010 je prišlo do bistvenih sprememb v varnostnem okolju Republike Slovenije, ki se tako kot preostale države evro-atlantskega prostora spoprijema s poslabšanimi varnostnimi razmerami tako v regiji kot tudi v širšem mednarodnem okolju. Zaradi navedenega je bilo treba znova opredeliti varnostno okolje Republike Slovenije, vire ogrožanja in tveganja nacionalne varnosti ter izhodišča politike odzivanja na posamezne vire ogrožanja in tveganja, pa tudi osnovne sistemsko-organizacijske rešitve delovanja države pri zagotavljanju nacionalne varnosti. ReSNV -2 je sprejel Državni zbor RS 26. septembra 2019.

Hkrati s prenovo Resolucije o strategiji nacionalne varnosti je na Ministrstvu za obrambo potekala priprava Bele knjige o obrambi. Bela knjiga je strateški dokument z vizijo dolgoročnega razvoja obrambnega sistema Republike Slovenije do leta 2035. Dokument opredeljuje najpomembnejše izzive obrambnega sistema in glavne cilje za izboljšanje obrambne sposobnosti Republike Slovenije. Cilj Bele knjige je opredeliti postopen in dolgoročen razvoj obrambnega sistema Republike Slovenije za zagotovitev ustrezne ravni sposobnosti in pripravljenosti za izvajanje nacionalne obrambe ter izpolnjevanje sprejetih mednarodnih obveznosti. Pri tem upošteva celostni pristop in pomen odpornosti celotne države ter družbe na različne oblike varnostnih groženj in tveganj.

Bela knjiga opredeljuje 20 glavnih ukrepov za izboljšanje sposobnosti obrambnega sistema in pripravljenosti Slovenske vojske. Implementirani bodo z akcijskim načrtom. Usmeritve Bele knjige bodo konkretizirane v novem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske (ReSDPRO) in prihodnjih srednjeročnih obrambnih programih (SOPR). Belo knjigo o obrambi Republike Slovenije je minister za obrambo potrdil 17. januarja 2020.

Na področju poslovnega načrtovanja je bil leta 2019 dopolnjen in spremenjen Poslovni plan Ministrstva za obrambo za obdobje 2018–2019 zaradi rebalansa državnega proračuna za leto 2019. Pripravljen je bil Poslovni plan ministrstva za leti 2020 in 2021, s katerim so bili za navedeni leti določeni cilji, kazalniki, naloge in viri ministrstva ter roki in odgovornost za uresničitev ciljev in izvedbo nalog.

1.2 Nato

Republika Slovenija je neposredno vključena v proces Natovega obrambnega planiranja (NATO Defence Planning Process – NDPP), ki poteka ciklično v petih korakih. S potrditvijo političnih usmeritev za obrambno planiranje leta 2019 se je začel nov zavezniški planski cikel, ki bo od zaveznic zahteval še dodatne vložke za razvoj zmogljivosti, ki so potrebne za kredibilen odziv na vedno večje izzive v spreminjajočem se varnostnem okolju.

Okrepljena je bila podpora Nata globalnim prizadevanjem za boj proti terorizmu v okviru projiciranja stabilnosti. To obsega Natove misije v Afganistanu in Iraku ter nadaljnjo podporo mirovnemu procesu v Afganistanu kot tudi pomoč partnerskim državam iz regije. Med ukrepi za prilagoditev zavezništva na sodobno varnostno okolje spada

tudi naslavljanje izzivov, ki izhajajo iz razvoja inovativnih in prelomnih tehnologij, vključno s 5G, kibernetskega prostora ter vesolja. Skladno s tem je bilo veselje prepoznano kot peta operativna domena. Sprejeti so bili tudi ukrepi za krepitev odpornosti na hibridne grožnje, ki predstavljajo novo realnost. Prav tako je bil v okviru zavezništva obravnavan pomen naraščajoče vloge Kitajske v globalnem varnostnem okolju.

Slovenija je nadaljevala dejavno podporo zavezniški politiki odprtih vrat in izpostavljala potrebo po jasni evroatlantski perspektivi držav Zahodnega Balkana. V tem okviru smo pomagali Severni Makedoniji pri procesu vključevanja v Nato. Pozdravili smo soglasje političnega vodstva Bosne in Hercegovine, da zaprosi za podelitev Akcijskega načrta članstva v Natu in ji zagotovili nadaljnjo podporo pri njenem približevanju zavezništvu. Zagovarjali smo poglobljeno politično in praktično sodelovanje s strateško partnerico EU pri naslavljanju skupnih varnostnih izzivov, kar bo ena izmed prednostnih nalog predsedovanja RS Svetu EU.

Decembrsko zasedanje voditeljev Nata v Londonu je predstavljalo sklepno dejanje zaznamovanja 70. obletnice ustanovitve Nata, ki smo jo skupaj s 15-letnico članstva Slovenije v zavezništvu zaznamovali tudi z osrednjo slovesnostjo na Brdu pri Kranju in ob robu večjih mednarodnih dogodkov, ki jih je ministrstvo za obrambo gostilo leta 2019. Glavni poudarek zasedanja v Londonu je bila pravičnejša delitev bremen, pri čemer smo zaveznice storile pomemben napredek, vendar pa moramo in bomo storili še več. Eden izmed glavnih kazalnikov pravične delitve bremen je bila tudi Natova pobuda o pripravljenosti, v katero je tudi Slovenija napovedala svoj prispevek. Londonska izjava voditeljev potrjuje pomen in moč transatlantske vezi, v okviru katere zaveznice na podlagi skupnih vrednot, enotnosti in načela solidarnosti skupaj naslavljamo varnostne izzive in grožnje, prilagajamo zavezništvo izzivom sodobnega varnostnega okolja ter potrjujemo zavezanost kolektivni obrambi.

V okviru petega koraka NDPP, v katerem se vsaki dve leti izvede pregled zmogljivosti (DPCR) zaradi preverjanja implementacije zavez in s tem povezane realizacije ciljev zmogljivosti, je Slovenija v okviru pregleda zmogljivosti (DPCR) pristojnim v Natu poslala odgovor na vprašalnik glede načrtovanja obrambnih zmogljivosti. Na podlagi odgovorov je bil pripravljen osnutek ocene države, ki je bil predmet dvostranskega posveta z Natom januarja 2020.

1.3 Skupna varnostna in obrambna politika EU (SVOP)

Slovenija je tudi leta 2019 sodelovala pri nadaljnji krepitvi in poglobljanju sodelovanja EU na področju varnosti in obrambe. Vključevala se je v pobude skupne varnostne in obrambne politike EU, ki izhajajo iz Evropskega akcijskega načrta za področje obrambe. Izvajanje globalne strategije EU je sicer eno izmed treh glavnih področij, ki skupaj s sodelovanjem med EU in Natom ter Evropskim akcijskim načrtom za obrambo z Evropsko komisijo (EDAP) sestavljajo tako imenovani obrambni paket EU. Večino dejavnosti je MO usmerilo v krepitev delovanja Stalnega strukturnega sodelovanja na področju obrambe (Pesco) in v projekte Pesca, prav tako pa so hkrati potekale dejavnosti, povezane z Usklajenim letnim pregledom obrambe (CARD), Evropskim obrambnim skladom (EDF) in Načrtom razvoja zmogljivosti (CDP).

Leta 2019 smo pristopili k projektoma Pesca Integriran skupni center za usposabljanje in simulacije (EUROSIM) ter Nadzor JRKB kot storitev (CBRN Saas). Skupno sodelujemo kot članica pri štirih projektih in kot opazovalci pri petih projektih.

V okviru Evropske obrambne agencije se je marca 2019 podpisal dodatek 5 k tehničnemu dogovoru za Pomorski nadzor – Maritime Surveillance (MARSUR), julija 2019 se je podpisal Tehnični dogovor o diplomatskih dovoljenjih za vojaška transportna letala udeležencev v njihovem zračnem prostoru ali na ozemlju (DIC TA). Leta 2019 smo na MO začeli postopek za pristop k projektu EU SATCOM MARKET.

V okviru MO je bila leta 2019 ustanovljena Projektna skupina za koordinacijo priprav in predsedovanja EU na področjih pristojnosti MO, v katero so vključene vse NOE. Projektna skupina zagotavlja usklajen in celovit pristop

k pripravi predsedovanja RS EU na področjih, ki so v pristojnosti MO RS in URSZR. Priprave na predsedovanje so osredotočene na najpomembnejša področja, za katera skrbi projektna skupina za koordinacijo priprav in predsedovanja EU na MO (kadrovanje, usposabljanje, priprava programa, komuniciranje, logistika in financiranje). Potrebne so kadrovske okrepitve, ki so se že začele realizirati leta 2019 in začela so se izvajati ustrezna izobraževanja in usposabljanja v okviru Ministrstva za javno upravo. V okviru priprav na predsedovanje EU so bili organizirani delovni sestanki s hrvaškimi in nemškimi kolegi. Glavni namen pogovorov so bili delitev izkušenj s slovenskim predsedovanjem Svetu EU 2008, pregled priprav Hrvaške, Nemčije in Slovenije na predsedovanje, prioritete predsedovanja Republike Hrvaške Svetu EU v prvi polovici leta 2020 ter aktualne teme na področju SVOP (Pesco, CARD, EDF, vojaška mobilnost, EPF/Athena idr.).

1.4 Dvo- in večstranski dogodki ter obrambna diplomacija

Strateški interes RS leta 2019 je ostal na Zahodnem Balkanu ter na sodelovanju s sosednjimi in partnerskimi državami, kar se je kazalo tudi skozi dogodke ter intenzivnejše sodelovanje s posameznimi strateškimi partnerji. Da bi dosegli strateške interese, je bila na področju dvostranskega sodelovanja leta 2019 pozornost namenjena podpori vodstvu MO na dvostranskih srečanjih s Črno goro, Severno Makedonijo, Hrvaško, Madžarsko, ZDA in Italijo, pa tudi na večstranskem sodelovanju v okviru CEDC, DECI/MLF, A-5, BMTF, OVSE, SEDM in ADRION.

V okviru večstranskega sodelovanja so se predstavniki MO tudi leta 2019 redno udeleževali dogodkov večstranskih pobud, na katerih so predstavljali in zastopali slovenska stališča ter ob robu dogodkov izvedli tudi več dvostranskih srečanj. Minister Erjavec se je udeležil srečanja obrambnih ministrov Jadransko-jonske pobude ADRION in izpostavil pomen pobude za razvoj slovenskih mornariških sposobnosti.

Pomemben del dvostranskega sodelovanja je predstavljalo tudi delo slovenskih obrambnih atašeev, svetovalcev in predstavnikov. Obseg obrambnodiplomatske mreže leta 2019 obsega devet rezidenčnih in dva gostujoča atašeeja, obrambnega predstavnika pri OVSE, obrambnega predstavnika pri OZN ter obrambnega svetovalca v Črni gori. Obrambnodiplomatski zbor, akreditiran v RS, je ostal na ravni preteklega leta. Za obrambne atašee, akreditirane v RS, se redno organizira več letnih srečanj, na katerih so obveščeni o dejavnostih in novostih na obrambnem področju. V dejavnosti so vključena tudi podjetja slovenske obrambne industrije.

1.5 Mednarodne operacije in misije (MOM)

Ministrstvo je bilo dejavno vključeno v procese nacionalnega odločanja glede sodelovanja v MOM in v spremljanje ter obravnavo operativnih dejavnosti posameznih mednarodnih organizacij. V začetku in konec leta 2019 so bile podpisane nove usmeritve ministra za načrtovanje sodelovanja v MOM v prihodnjem dvoletnem obdobju. Skladno s Strategijo MOM je MO sodelovalo pri pripravi rednega letnega poročila Vlade RS Državnemu zboru o sodelovanju RS v MOM. V obravnavanem letu je bil na Vladi RS sprejet sklep, za pripravo katerega je bilo odgovorno MO, v povezavi z razširitvijo območja delovanja manevrskih enot Slovenske vojske, ki sodelujejo v taktični rezervi sil Kfor, s Kosova na BiH, kjer lahko te enote, če je treba, delujejo v podporo operaciji Euforja Althea. Prav tako je na predlog MO Vlada RS leta 2019 sprejela sklepe o finančnih prispevkih v skrbniški sklad za vzpostavljanje obrambnih zmogljivosti v Iraku (DCB-I) (15.000 EUR), v skrbniški sklad za Afganistansko nacionalno vojsko (ANA TF) za leti 2019 in 2020 (750.000 USD na leto), v krizni skrbniški sklad za stabilnost in odpravljanje temeljnih vzrokov za neregularne migracije in razseljene osebe v Afriki v podporo državam G5 Sahel (30.000 EUR) ter v Prostovoljni skrbniški sklad Pogodbe o trgovini z orožjem za pomoč državam G5 Sahel (20.000 EUR). Plačila za leto so bila v navedenem letu tudi realizirana.

Ministrstvo je sodelovalo pri pripravi Akta o spremembah in dopolnitvah Akta o ustanovitvi Ustanove – Centra za evropsko prihodnost, ki ga je Vlada RS sprejela julija in ki omogoča začetek delovanja Centra za izobraževanje in usposabljanje za sodelovanje v mirovnih operacijah in misijah (POTC). Na temo sodelovanja RS v MOM so

redno potekali medresorska usklajevanja in izmenjava informacij ter stališč na različnih ravneh. V formatu trojke pristojnih ministrov za obrambo, zunanje in notranje zadeve je bila zaradi varnostnih, operativnih in drugih pomembnih okoliščin junija sprejeta odločitev o zmanjšanju obsega slovenskega kontingenta na misiji Unifila v Libanonu s 15 na 6 pripadnikov, ki je bila realizirana decembra. Konec leta je bil izveden tudi obisk predsednika Vlade RS z delegacijo MO in SV pri slovenskih kontingentih v MOM v BiH in na Kosovu.

1.6 Zagotavljanje in izvajanje enotnega delovanja Natovega registrskega sistema v RS

Centralni register Nata oziroma podregister EU je uspešno koordiniral delo in zagotavljal delovanje Natovega registrskega sistema v RS ter delovanje Natovih podregistrov in podregistra EU na ministrstvu. Pravočasno in v celoti so bili zagotovljeni vsi pogoji za prejemanje, sledljivost, pošiljanje in uničenje tajnih in uradnih podatkov Nata in EU. Uspešno sta realizirana prevoz in prenos Natovih ter tajnih in uradnih podatkov EU v RS in tujini za MO in tudi za druga ministrstva in državne organe v RS. Centralni register je v sodelovanju z nacionalnim varnostnim organom v tem času sodeloval pri izvajanju varnostnih postopkov in varnostnih standardov, ki jih moramo kot država članica Nata upoštevati, da se podatkom, ki se izmenjujejo med članicami, zagotovi enotna stopnja zaščite. Centralni register Nata je skladno s pristojnostmi tudi v preteklem obdobju spremljal delovanje, izvajal kontrolo in strokovno pomagal podregistrom in kontrolnim točkam Nata v RS.

2 PRIPRAVE IN UKREPI ODZIVANJA DRŽAVE NA KRIZE

Ministrstvo za obrambo, ki je skladno z Uredbo o obrambnem načrtovanju (Uradni list RS, št. 51/13) upravitelj obrambnega načrta države, je usmerjalo in usklajevalo obrambno načrtovanje na državni ravni. V okviru tega je zagotavljalo pripravo potrebnih podlag in usmeritev nosilcem obrambnega načrtovanja v državi s področja obrambnega načrtovanja in kriznega odzivanja. Skladno z letnim programom strokovnega usmerjanja in usklajevanja z nosilci obrambnega načrtovanja pri dopolnjevanju dokumentov načrta jim je strokovno pomagalo pri dopolnjevanju in usklajevanju njihovih obrambnih načrtov, da bi bili načrti še naprej usklajeni s predpisi, ažurni, uporabni in aktualni, kar se kaže tudi v obrambnem načrtu države.

Zagotovljena sta bila redno dopolnjevanje obrambnega načrta Ministrstva za obrambo in ažurnost evidenc obrambnih dolžnosti.

Potekalo je intenzivno spremljanje dejavnosti Nata na področju civilne pripravljenosti. Glede na dejavnosti Nata in EU na področju spoprijemanja s hibridnimi grožnjami so skladno s tem potekale tudi dejavnosti na nacionalni ravni, v sodelovanju z ministrstvi in vladnimi službami ter telesi kriznega upravljanja in vodenja v državi. Povezano s tem je bil tudi organiziran in izveden nacionalni seminar spoprijemanja s hibridnimi grožnjami, Slovenija pa je bila vključena kot enakovredna članica v Center odličnosti za soočanje pred hibridnimi grožnjami v Helsinkih na Finskem.

Na področju prilagoditev gradenj potrebam obrambe sta bila zagotovljena redna obravnava in usklajevanje vlog v okviru organizacijskih enot in organov v sestavi ministrstva. Ministrstvo je na področju izdaje pooblastil Vlade RS za izvajanje aerosnemanj za izdelavo kartografskih publikacij redno pripravljalo predloge sklepov za vladno obravnavo. Prav tako sta bila na področju izdaje soglasij k izvedbi raziskav, pomembnih za obrambo, zagotovljena redna obravnava in usklajevanje vlog v okviru organizacijskih enot in organov v sestavi ministrstva.

Ministrstvo za obrambo je skladno z Zakonom o kritični infrastrukturi (Uradni list RS, št. 75/17) kot organ, pristojen za usmerjanje in usklajevanje dejavnosti na področju kritične infrastrukture, pripravilo in uskladilo ter vladi v sprejem posredovalo Sklep o določitvi kritične infrastrukture Republike Slovenije ter upravljavcev kritične infrastrukture Republike Slovenije, VRS, št. 80200-1/2019/5, z dne 7. 2. 2019. Minister za obrambo je sprejel Navodilo za ocenjevanje tveganj za delovanje kritične infrastrukture Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 7/19), ki predstavlja podlago za ocenjevanje tveganj za delovanje kritične infrastrukture Republike Slovenije in določa postopek priprave navedene ocene. Za nosilce sektorjev kritične infrastrukture in prek njih za upravljavce kritične infrastrukture državnega pomena smo pripravili usmeritve za realizacijo njihovih nalog, ki izhajajo iz določil Zakona o kritični infrastrukturi, in izvedbo naloge tudi usklajevali. V prizadevanjih za izboljšanje zaščite in krepitev odpornosti kritične infrastrukture smo med drugim pozornost namenili tudi njeni odpornosti proti hibridnim grožnjam.

V okviru sodelovanja na področju evropske kritične infrastrukture smo bili vključeni v dejavnosti izvedbe evalvacije Direktive Sveta (ES) št. 114/2008 in razprav o prihodnosti na področju zaščite kritične infrastrukture v Evropski uniji ter smo v zvezi s tem oblikovali stališča. V okviru opravljanja nalog točke za stike za zaščito evropske kritične infrastrukture v Republiki Sloveniji, ki jo opravlja ministrstvo, sta bila zagotovljena udeležba na dogodkih v organizaciji Evropske komisije ter odziv na njene pobude in predloge posameznih držav članic.

Skladno z Uredbo o evropski kritični infrastrukturi (Uradni list RS, št. 35/11) je bilo o izvajanju njenih določil in določil Direktive Sveta (ES) št. 114/2008 o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe za izboljšanje njene zaščite Evropski komisiji posredovano redno letno poročilo, povezano z ugotavljanjem potencialne evropske kritične infrastrukture.

Ministrstvo izvaja več projektov s podporo sklada notranje varnosti EU (ISF) za področji kriznega upravljanja in kritične infrastrukture v finančni perspektivi Evropske unije 2014–2020. Leta 2019 so se izvajali naslednji projekti:

- osnovno usposablja je nosilcev in upravljavcev kritične infrastrukture (UNUKI) – končano konec julija 2019,
- priprava strokovnih podlag za ocenjevanje tveganj za delovanje kritične infrastrukture (SPOTKI),
- kibernetika varnost omrežja NCKU (KIBVAR),
- posodobitev kartografskih podlag v merilu 1 : 25.000 za akterje kriznega upravljanja in vodenja na operativni ravni ter nosilce in upravljavce kritične infrastrukture (POSKART).

Republika Slovenija je v skladu z Načrtom vaj v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami leta 2019 sodelovala na Natovi vaji kriznega upravljanja (Nato Crisis management Exercise 2019 – CMX19), Natovi vaji s področja jedrske varnosti (Able Staff 2019 – AS19) in Natovi vaji kibernetike obrambe (Cyber Coalition 2019 – CC19). Tako je bila realizirana izvedba celovitih vaj obrambnega sistema, kot jih je določal omenjeni načrt.

3 RAZVOJ CIVILNIH ZMOGLJIVOSTI

3.1 Vojaška mobilnost

Vojaška mobilnost je ena izmed številnih pobud v okviru novih ciljev in ambicij glede varnosti in obrambe Evropske unije (EU). Pokazala se je potreba po krepitvi in oceni primernosti infrastrukture, posodobitvi in standardizaciji postopkov pri prehodih meja in normativnih aktov. Za odpravo več fizičnih, postopkovnih in administrativnih ovir, ki ovirajo vojaško mobilnost, je bilo sprejetih precej operativnih ukrepov in dejavnosti v okviru Skupnega sporočila Evropskemu parlamentu in Svetu o akcijskem načrtu za vojaško mobilnost – tako imenovani akcijski načrt za vojaško mobilnost (EK 28. 3. 2018). Za celovito in učinkovito obravnavo vojaške mobilnosti oziroma izvedbo vseh pričakovanih rešitev so v Republiki Sloveniji poleg Ministrstva za obrambo v projekt dejavno vključeni tudi drugi državni organi, ki skladno s pristojnostmi sodelujejo v Stalni medresorski koordinacijski skupini za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti. Ukrepi in dejavnosti, ki jih je Republika Slovenija sprejela in izvedla leta 2019 na področju vojaške mobilnosti skladno z akcijskim načrtom EU za vojaško mobilnost, prispevajo k izboljšanju vojaške mobilnosti na nacionalni ravni in na ravni EU.

3.2 Civilni funkcionalni strokovnjaki

Leta 2019 je bil del prizadevanj na področju civilnih funkcionalnih strokovnjakov (CFS) usmerjen v zagotavljanje kontinuitete njihovega delovanja v MOM, hkrati pa so se skladno z Usmeritvami za načrtovanje sodelovanja v MOM v obdobju 2018–2019 iskale tudi dodatne možnosti sodelovanja, prednostno na Zahodnem Balkanu ter na varnostno zahtevnejših območjih delovanja, kot sta Irak in Afganistan.

Leta 2019 je v MOM na Kosovu (NALT in poveljstvo Kforja) v okviru pobude zveze Nato (SNGP) za vzpostavitev obrambnih zmogljivosti na področju vzpostavitve varnih komunikacij v Gruziji (nerezidenčno), NLO Skopje ter v mednarodni skupini CIMIC (MNCG) v Italiji delovalo 11 CFS na sedmih pozicijah.

V luči krepitve civilno-vojaškega sodelovanja je potekalo intenzivno sodelovanje z MNCG glede okrepitve dejavne vloge CFS v okviru MNCG in integracije dela civilnih zmogljivosti (skupine CFS) v strukturo MNCG. Cilj je bil usmerjen v ohranitev sodelovanja z MNCG. Skupina različnih strokovnih profilov CFS se je leta 2019 usposabljala tudi na vaji poveljstva MNCG, in sicer v okviru računalniško podprte poveljniško-štabne vaje Trident Jupiter 19 (TRJU19). Poveljstvo MNCG je namreč v okviru svojih nalog razvilo orodje civilno-vojaškega sodelovanja, ki je namenjeno podpori misije z mirnodobne lokacije (Remote CIMIC Support, RCS). Ta vključuje strokovnjake s posameznih področij (Subject Matter Expert, SME) in CFS, ki s svojim znanjem pripomorejo k reševanju težavnih razmer na terenu. Na vaji se je preigraval scenarij delovanja skupin CIMIC v okolju velike skupne operacije v okviru Natove kolektivne obrambe (na zahtevnem geografskem območju visokega severa Evrope).

Ob podpori in v okviru Natovega centra odličnosti CIMIC (CCOE) je bil v Sloveniji uspešno izveden »Nato CIMIC Staff & Field Worker & Functional Specialists Course«. Zagotovljena je bila tudi udeležba predstavnika na Natovi izobraževalni konferenci za izvedbo usposabljanj na področju CIMIC (NCETC – Nato CIMIC Education and Training Conference), na kateri je bila potrjena in dogovorjena udeležba slovenskih inštruktorjev na Natovih tečajih CIMIC leta 2020 (v MNCG, v CCOE ter na Natovem tečaju CIMIC, katerega izvedba se oktobra 2020 načrtuje v Republiki Sloveniji).

3.3 Kartografska in geoprostorska podpora obrambnemu sistemu

Na področju kartografije in geoprostorskih zadev so se za zagotavljanje kartografske in geoprostorske podpore Slovenski vojski ter zaščiti in reševanju nadaljevali razvojne naloge in vzdrževanje kartografskega sistema, usklajenega z nacionalnimi vojaškimi in Natovimi standardi ter Natovo geoprostorsko politiko. V sodelovanju z Geodetsko upravo Republike Slovenije in Geodetskim inštitutom Slovenije je bilo vsebinsko obnovljenih in natisnjenih več listov vojaške topografske karte RS različnih meril. Izdan je bil prenovljen Katalog kartografskega gradiva Ministrstva za obrambo 2019.

4 OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNA DEJAVNOST

Obveščevalno varnostna služba MO je izvajala strokovne obveščevalne, protiobveščevalne in varnostne naloge na podlagi Zakona o obrambi ter drugih veljavnih zakonskih in podzakonskih aktov ter v skladu s sprejetim letnim programom dela in usmeritvami pristojnih odločevalcev oziroma uporabnikov končnih produktov. Najpomembnejše naloge in prednostni cilji delovanja Obveščevalno varnostne službe so se nanašali na zagotavljanje ustrezne obveščevalne, protiobveščevalne in varnostne podpore pripadnikom Slovenske vojske (SV) ter drugim zaposlenim na MO doma in v tujini.

V ta namen je Obveščevalno varnostna služba pridobivala, analizirala in ocenjevala podatke, ki so služili najvišjim predstavnikom države pri sprejemanju odločitev na področju nacionalnovarnostne in obrambne politike, ter opozarjala na potencialne vire ogrožanja obrambnega sistema doma in v tujini. Pri tem je Obveščevalno varnostna služba sodelovala z drugimi subjekti sistema nacionalne varnosti.

Glavne naloge na področju varnostne dejavnosti v Obveščevalno varnostni službi so bile usmerjene v odkrivanje, preiskovanje in preprečevanje ogrožanja varnosti oseb, delovnih mest, objektov in okolišev posebnega pomena za obrambo v Republiki Sloveniji in zunaj nje. Poleg navedenega je Obveščevalno varnostna služba izvajala tudi naloge odkrivanja in preprečevanja dejavnosti tujih obveščevalnih služb, vojaških organizacij ter drugih organov in organizacij, ki ogrožajo obrambne interese države, MO in/ali SV.

5 OPREMLJANJE, GOSPODARJANJE Z NEPREMIČNINAMI, STANDARDIZACIJA IN KODIFIKACIJA

5.1 Opremljanje

Na področju opremljanja smo nadaljevali pripravo nekaterih večjih projektov, ki sledijo ciljem vzpostavljanja zmogljivosti v okviru nacionalne obrambe in našim ciljem v okviru zavezništva. Pripravljala se je investicijska dokumentacija za opremo in oborožitev specialnih sil, nadgradnjo helikopterjev Bell 412, nadgradnjo letalnika Pilatus, SistemE El/EB, motilce radijsko vodenih improviziranih naprav, dokup pehotne oborožitve, RESHUB, senzorje za izvidovanje in zaščito sil, opremo za povodne raziskave, opremo za delovanje proti eksplozivnim sredstvom v vodi in na obali, ročni potapljaški sonar, gasilska letališka vozila, zaščitni jopič, opremo za nošenje, opremo za bivanje na terenu ter še za nekatere druge projekte. V fazi pridobivanja opreme so bili investicijski projekti LKOV 4x4, oprema specialnih sil, oprema za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev (EOD), oprema za usmerjanje letalske podpore (JTAC), obnova voznega parka, posodobitve vojaškega letališča Cerklje ob Krki, sistem zračne obrambe in nadzor zračnega prometa ACCS – ASBE, nadgradnja pilatusov in helikopterjev Bell 412 in nadgradnja radarjev dolgega dosega. Investicijsko dokumentacijo smo pripravljali tudi za URSZR.

5.2 Gospodarjenje z nepremičninami

MO je konec leta 2019 upravljalo 5235 parcel, 1780 objektov, 123 garaž in 943 stanovanj, od katerih je zasedenih 865 stanovanj. Zemljiškoknjižno (ZK) urejenih stanovanj je 93 odstotkov in 97,5 odstotka drugih nepremičnin (problem pridobivanja izvornih listih – postopki lahko trajajo več let).

5.3 Standardizacija in kodifikacija

Sprejetje in izvajanje slovenskih vojaških standardov (SVS) v podporo vzpostavljanju in vzdrževanju zmogljivosti Slovenske vojske je eden izmed temeljev doseganja povezanosti obrambnega sistema RS z Natom, državami članicami Nata, partnerskimi državami in državami članicami EU. Leta 2018 je bil prvič izdan integralni standardizacijski načrt MO za leti 2018 in 2019, ki je vključeval naloge odprave zaostankov pred letom 2018 in tekoče naloge za leti 2018 in 2019. Slovenija je ob koncu leta 2019 zaostanek zmanjšala na 311 stanagov in je nazadovala na sedmo mesto med zamudniki.

Standardizacijski načrt ministrstva, ki obsega sprejem in izvajanje SVS ter potrjevanje Natovih standardov, leta 2019 ni bil izveden skladno s pričakovanji. Leta 2019 je bilo sprejetih 48 SVS od načrtovanih 175, kar predstavlja 27-odstotno uresničitev standardizacijskega načrta ministrstva. Za izvajanje SVS je bilo izdanih 42 sklepov in ukazov od načrtovanih 76, kar predstavlja 55-odstotno uresničitev standardizacijskega načrta ministrstva. V postopku nacionalne potrditve Natovih stanagov in stanrecov je bilo podpisanih 90 nacionalnih odgovorov (74 MC (vojaški odbor), 11 CNAD (konferenca nacionalnih direktorjev za oborožitev), 5 drugi) od načrtovanih 200, kar pomeni 45-odstotno uresničitev načrta. Napredek pri odzivu na najpomembnejše Natove stanage je bil leta 2019 nezadovoljiv z le 30-odstotno uveljavitvijo v SVS. Ker je treba področje obrambne standardizacije urediti sistemsko in celovito, so predlagane spremembe določenih normativnih aktov, ki urejajo to področje.

5.4 Sodelovanje z obrambno industrijo

V okviru realiziranega letnega načrta sodelovanja z Grozdom obrambne industrije Slovenije (GOIS) je bilo izvedeno 20 dejavnosti in dogodkov, kot so srečanja s tujimi delegacijami, predstavitve obrambne industrije tujim in domačim diplomatskim predstavnikom, predstavitev obrambne industrije ob robu zasedanja Natove delovne skupine Weapons and Sensorics, predstavitev GOIS in obrambne industrije na avstrijsko-slovenskem dvostranskem srečanju na Igu ter predstavitve projektov in raziskav v obrambnem sektorju v povezavi s Pescom. Organiziran je bil skupinski nastop z obrambno industrijo na sejnih IDEX Abu Dhabi, ASDA Split, IDEF Istanbul, DSEI London, obrambni industriji je bila za razvoj omogočena uporaba infrastrukture na letališču Cerklje, omogočena je bila izposoja sredstev v uporabi v SV, za proizvodnjo pa je bilo omogočeno testiranje lastnih izdelkov na vadbišču Poček.

6 KOMUNIKACIJSKO-INFORMACIJSKI SISTEM

Zagotavljanje operativnega delovanja ter visoke razpoložljivosti in varnosti komunikacijsko-informacijskega sistema MO je bila osrednja naloga na področju KIS leta 2019.

Na področju informacijske varnosti smo prenovili in varnostno utrdili posamezne podsisteme KIS MO, dvigovali raven zavedanja uporabnikov sistemov o pomenu kibernetске varnosti ter krepili strokovno znanje in vedenje s področja informacijske varnosti, med drugim tudi z izvedbo vaje državnega pomena Cyber Coalition in sodelovanjem na največji svetovni vaji s področja kibernetске obrambe Locked Shield.

Na področju informacijske infrastrukture smo izvedli priprave in testiranja ter začeli prehod na nov operacijski sistem namiznih računalniških postaj, izvedli migracijo sistemov za upravljanje zbirk podatkov na novo virtualno okolje, obnovili akreditacijo za ponudnika zaupanja vrednih storitev po uredbi eIDAS ter prenovili strežniško infrastrukturo za informacijsko rešitev MFRAC05 (priprava okolja, testiranje, konfiguriranje).

Na področju komunikacijske infrastrukture smo nadgradili komunikacijsko hrbtenico in začeli sanacijo telekomunikacijskih objektov. Začeli smo vzpostavljati vstopno točko za komunikacijsko-informacijski sistem EU.

V okviru informacijskih rešitev smo končali razvoj informacijske rešitve za upravljanje dokumentarnega gradiva višjih stopenj tajnosti, vzpostavili testno, šolsko in produkcijsko okolje za MFERAC05, nadgradili informacijski sistem za upravljanje dokumentarnega gradiva (IRDG) z različnimi izboljšavami ter funkcionalno nadgradili in tehnološko prenovili druge informacijske rešitve (ISOJAN, ISOZD, SKEV, KADRIS itn.). Postavili smo tudi novo strežniško infrastrukturo s prostorskimi podatki za geografski informacijski sistem (GIS) in uvedli v operativno rabo ter posodobili aplikacije za upravljanje in distribucijo GIS-podatkov (UDiGISP) s prehodom na nov GIS-portal.

7 INŠPEKCIJSKA IN NOTRANJEREVIZIJSKA DEJAVNOST NA PODROČJU OBRAMBE

7.1 Inšpekcijska dejavnost na področju obrambe

Inšpektorat kot organ v sestavi Ministrstva za obrambo opravlja skladno s predpisi inšpekcijski nadzor nad izvrševanjem zakonov in drugih predpisov ter aktov vodenja in poveljevanja na obrambnem področju. Pri tem preverja, ugotavlja in ocenjuje zlasti način ugotavljanja pripravljenosti in delo vojaških poveljstev, enot in zavodov, stanje obrambnih priprav, izvajanje vojaškega izobraževanja in usposabljanja ter opravljanje upravnih in strokovnih zadev na področju obrambe.

Temeljni cilji inšpektorata leta 2019, ki so bili opredeljeni z letnim načrtom dela inšpektorata, so bili: načrtovanje dela in vodenje inšpektorata, izvajanje inšpekcijskih nadzorov na obrambnem področju, izvajanje inšpekcijskih nadzorov na področju obravnavanja tajnih podatkov, vodenje postopkov in odločanje v prekrškovnem postopku, usposabljanje inšpektorjev in zaposlenih v IRSO ter mednarodno sodelovanje.

Leta 2019 je inšpektorat opravil 55 inšpekcijskih nadzorov, od tega 45 rednih, osem izrednih in dva ponovna inšpekcijska nadzora. Inšpektorji so navedene inšpekcijske nadzore opravili v 312 inšpekcijskih dneh. Na podlagi ugotovitev inšpekcijskih nadzorov so inšpektorji za obrambo izrekli skupaj 244 inšpekcijskih ukrepov, vse v zvezi z odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti ali neskladij s predpisi.

Inšpektorji so skladno z izrečenimi inšpekcijskimi ukrepi redno spremljali njihovo realizacijo na podlagi analize obvestil inšpiciranih subjektov in s ponovnimi inšpekcijami ter, če je bilo treba, ukrepali z izdajo inšpekcijskih odločb.

Skladno z Zakonom o prekrških so inšpektorji za obrambo leta 2019 v primerih ugotovljenih prekrškov uvedli ustrezne postopke o prekršku, pri čemer so izrekli devet opozoril o prekršku.

O ugotovitvah inšpekcijskih nadzorov je inšpektorat sproti obveščal ministra za obrambo in državna sekretarja. Prav tako so inšpektorji za obrambo leta 2019 na podlagi 32. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru podali pristojnim organom več pobud za izboljšanje stanja na področjih inšpiciranja.

7.2 Notranjerevizijska dejavnost

Z letnim načrtom dela notranje revizije MO za leto 2019 smo načrtovali izvedbo sedmih notranjerevizijskih pregledov in dveh formalnih svetovalnih poslov. Od načrtovanih revizijskih pregledov in svetovalnih poslov je bilo opravljenih sedem rednih notranjerevizijskih pregledov ter trije formalni svetovalni posli. Izpolnitev letnega načrta notranjerevizijskih pregledov je bila 100-odstotna, realizacija opravljenih svetovalnih poslov pa 150-odstotna.

Notranjerevizijska služba je leta 2019 podala 53 priporočil za izboljšanje poslovanja na revidiranih področjih. Od tega je bilo realiziranih 43 priporočil ali 91,5 odstotka; štiri priporočila so delno realizirana, a se pričakuje, da bodo realizirana v celoti, le z zamudo, zato pričakujemo 100-odstotno realizacijo.

8 PREISKOVANJE LETALSKIH NESREČ IN INCIDENTOV VOJAŠKIH ZRAKOPLOVOV

Leta 2019 so letalske enote Slovenske vojske poročale o 46 izrednih dogodkih, kar je pet dogodkov manj kot leta 2018. Uvedenih je bilo devet preiskav. Zgodili sta se dve letalski nesreči, in sicer helikopterja SV Cougar ter letala SV Pilatus PC-9M z večjo materialno škodo. Zaključene so bile štiri preiskave, nekatere pa se zaradi obsega prenesejo v naslednje leto.

Uspešno je bila izvedena mednarodna in medresorska vaja kriznega odzivanja Zlomljeno krilo 2019. Služba za preiskovanje letalskih nesreč vojaških zrakoplovov RS je na podlagi odredbe Ministra za obrambo sodelovala pri preiskavah nesreč civilnih letal s smrtnimi žrtvami. Leta 2019 je bilo teoretično in praktično usposabljanje stalnih strokovnih sodelavcev letalskega preiskovalnega organa Ministrstva za obrambo skladno z letnim načrtom.

9 STRATEŠKO KOMUNICIRANJE IN SODELOVANJE S CIVILNODRUŽBENIMI ORGANIZACIJAMI

9.1 Strateško komuniciranje

Na Ministrstvu za obrambo smo obveščali notranjo in zunanje javnosti o dejavnostih upravnega dela ministrstva, Slovenske vojske, Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter obeh inšpektoratov. Glavno načelo komunikacijske dejavnosti ministrstva je bilo prizadevanje za ohranitev odprtega dialoga z različnimi javnostmi, pri čemer smo uporabljali vse komunikacijske kanale. Izvajala se je redna komunikacijska podpora sprejetim sklepom Vlade Republike Slovenije, organiziranih je bilo tudi več javnih predstavitev v postopku sprejemanja Resolucije o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije.

Posebno pozornost smo namenili poročanju o mednarodnih dejavnostih ministrstva v okviru Nata in Evropske unije. Ob 15-letnici članstva Slovenije v Natu smo skozi vse leto poudarjali vsebine na obrambnem področju, ki so pomembne za Slovenijo kot članico zavezništva. Pripravili smo tudi krajši film ob 15-letnici članstva v Natu, ki je bil predvajan na osrednji slovesnosti na Brdu marca 2019. Zaradi boljšega razumevanja in podpore javnosti pri sodelovanju v mednarodnih operacijah in na misijah smo organizirali več obiskov predstavnikov medijev pri kontingentih Slovenske vojske v tujini.

Naš cilj v prihodnje je prehod iz obveščanja javnosti na koncept proaktivnega strateškega komuniciranja na obrambnem področju z namenom seznanjanja različnih javnosti o družbeni vlogi in pomenu SV in zahtevah zagotavljanja ustreznih pogojev za doseganje zahtevane ravni sposobnosti obrambnega sistema in predvsem pripravljenosti SV.

9.2 Sodelovanje s civilnodružbenimi organizacijami

Na javni razpis za sofinanciranje dejavnosti nevladnih organizacij v javnem interesu na področju vojnih veteranov za leto 2019 se je prijavilo 11 društev oziroma zvez (v nadaljevanju društva/zveze), in vsa so izpolnjevala pogoje. Z njimi je ministrstvo podpisalo pogodbe o sofinanciranju njihove dejavnosti v skupni višini 1.504.520,00 evrov.

Zakon o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18; v nadaljevanju ZNOrg), ki je začel veljati 14. aprila 2018, v svojih prehodnih in končnih določbah nalaga pristojnim ministrstvom, da društvom oz. zvezam, ki so imele ob uveljavitvi ZNOrg priznan status delovanja v javnem interesu po prejšnjih predpisih, če izpolnjujejo pogoje in obveznosti, izdajo po uradni dolžnosti odločbe o podelitvi statusa nevladne organizacije v javnem interesu ob smiselni uporabi 6. člena ZNOrg, ki določa pogoje za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu. Tovrstnih odločb po uradni dolžnosti je bilo 76, pri eni zadevi se je postopek reševanja podaljšal v leto 2020.

Na podlagi ZNOrg, Zakona o vojnih veteranih ter Pravilnika o določitvi kriterijev za izkazovanje pomembnejših dosežkov delovanja nevladnih organizacij za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področjih obrambe in vojnih veteranov je bila izdana ena odločba na področju obrambe ter 12 na področju vojnih veteranov.

10 RAZISKOVALNI IN TEHNOLOŠKI PROJEKTI

Na področju raziskav in razvoja smo izvajali nacionalne projekte ter se vključevali v mednarodno okolje. V izvajanju ali zaključenih je bilo skupaj 14 projektov, od tega 11 nacionalnih v podporo vojaškim in civilnim zmogljivostim in 3 v okviru Evropske obrambne agencije (EDA). Poleg tega so v okviru EDE potekale priprave na dva projekta z začetkom leta 2020. V okviru Nata STO (Organizacija za znanost in tehnologijo pri Natu) smo sodelovali v 20 tehničnih skupinah v okviru šestih panelov.

Zaključena nacionalna projekta v podporo vojaškim zmogljivostim oziroma za dvojno uporabo sta bila Uporaba celovitega modela vodenja odziva na nesreče za vse ravni vodenja na področju ZiR v RS in Uporaba prehranskih dopolnil med pripadniki Slovenske vojske. S prvim smo pridobili pomembna empirična in teoretična spoznanja o sistemu vodenja odziva na nesrečo z vključenimi izsledki izvedene štabne vaje. Projekt Uporaba prehranskih dopolnil med pripadniki Slovenske vojske je prvič pri nas ovrednotil ne le vrste prehranskih dopolnil, ki jih uživajo vojaki, temveč pridobil tudi podatke o njihovi razširjenosti in vnosu aktivnih učinkovin ter pripravil priporočila za varno uporabo. Z njim se bomo dejavno vključili v širši mednacionalni projekt v okviru Natove Organizacije za znanost in tehnologijo. Študiji o možnostih razvoja avtomatiziranih in avtonomnih sistemov ter o uporabi sinteze biologije v vojaške namene sta nam dali vpogled v perspektive razvoja v prihodnje na omenjenih področjih.

V podporo sistemu zaščite, reševanja in pomoči smo končali projekta: Nadgradnja sistema za določanje potresne ogroženosti in odzivnosti za potrebe zaščite in reševanja v Sloveniji ter Nadgradnja sistema za obveščanje in opozarjanje v primeru proženja zemeljskih plazov v RS. Projekta sta izboljšala pripravljenost in postopke ukrepanja ob potresu oziroma proženju plazov.

V okviru EDE je potekalo sodelovanje na več ravneh. Slovenija je s svojimi predstavniki dejavno sodelovala v petih skupinah, tako imenovanih zmogljivostnih tehnologijah - CapTech (skupina za kopenske sisteme, za materiale in strukture, za modeliranje in simulacije, za energijsko zagotovitev in za RKBO-zaščito). Vključevali smo se tudi v skupne raziskovalne projekte, in sicer IAPUNIT (»Innovative auxiliary power unit for military purposes based on high-temperature PEM fuel cell and reforming technology for military logistic fuels« v okviru kopenskih sistemov), HybriDT – v pripravi (Hibridna vojaška vozila v okviru kopenskih sistemov), SF C-IED FL (Oblikovanje skupne baze podatkov za področje minskoeksplozivnih sredstev s področja kopenskih sistemov) ter začeli dejavnosti za priključitev k nekaterim novim v prihodnosti.

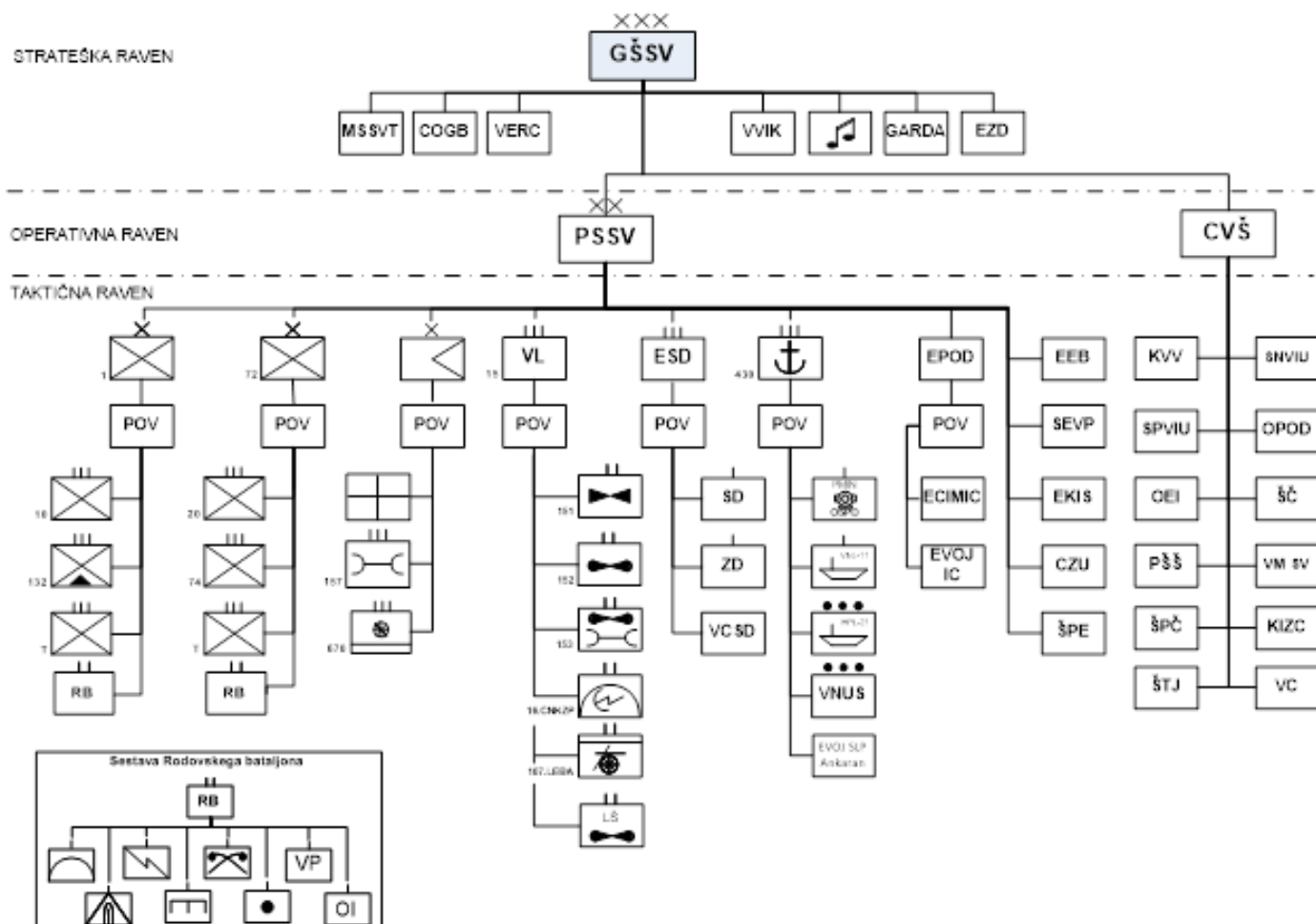
V okviru pobude Pesco je bil del dejavnosti v projektu RKBO-nadzor kot storitev (CBRN SaaS) namenjen razvoju višjih tehnoloških zrelosti.

VOJAŠKA OBRAMBA

1 OBSEG IN STRUKTURA SLOVENSKE VOJSKE

S Srednjeročnim obrambnim programom Republike Slovenije 2018–2023 (SOPR 2018–2023) je bil za leto 2019 načrtovan obseg Slovenske vojske (SV) 8454 pripadnikov, od tega 7254 pripadnikov stalne sestave in 1200 pripadnikov pogodbene rezervne sestave. Dosežen obseg Slovenske vojske je bil 7079 pripadnikov, in sicer 6402 pripadnika stalne sestave in 677 pripadnikov pogodbene rezervne sestave.

Slovenska vojska je bila organizirana na strateški, operativni in taktični ravni, kot je razbrati iz spodnjega prikaza. Leta 2019 se struktura Slovenske vojske ni spreminjala.

2 VOJAŠKO USPOSABLJANJE IN VAJE SLOVENSKE VOJSKE

2.1 Usposabljanje stalne sestave in pogodbene rezervne sestave

Proces vojaškega usposabljanja in vaj v poveljstvih in enotah Slovenske vojske (PE SV) je zagotavljal vzdrževanje ter nadaljnji razvoj posameznikovih sposobnosti, vojaškega znanja in veščin, usposabljanje enot in poveljstev ter usposabljanje poveljniškega kadra. Usposabljanje je organizacijsko ter vsebinsko potekalo kot usposabljanje posameznika in skupinsko usposabljanje, in sicer po seznamu bistvenih nalog (SBN) ter sprejetih standardih za delovanje in doseganje operativnih zmogljivosti PE SV leta 2019.

Usposabljanje je predstavljalo načrtovano in nadzorovano stopnjevano usposabljanje, kjer se je prehajalo od usposabljanja posameznika do najzahtevnejših oblik in vsebin skupinskega usposabljanja, konec katerega predstavlja izvedba vaje. Usmerjeno je bilo v opravljanje nalog v mednarodnih operacijah in na misijah (MOM) ter v doseganje načrtovanih operativnih zmogljivosti PE SV.

Glavni poudarki v procesu skupinskega usposabljanja so bili na:

- izvedbi usposabljanj za uresničevanje ciljev zmogljivosti Nata (npr. vaje v okviru nemškega in italijanskega koncepta vodilne države) (angl. Framework Nations Concept – FNC),
- usposabljanju pripadnikov poveljstev in enot Nata, v katere Slovenska vojska prispeva sile (npr. vaje NRDC ITA),
- usposabljanju za izvedbo nalog pripravljenosti v okviru Nata in Evropske unije,
- preizkusu zmogljivosti Slovenske vojske za podporo zavezniških sil za delovanje in prehod čez ozemlje Republike Slovenije skladno z načrti zavezništva,
- dejavnostih v podporo jamstvenim ukrepom ter odvrtačni in obrambni držbi zavezništva,
- usposabljanju, s katerim uresničujemo regionalne in druge večnacionalne dogovore (npr. Jadranski udar, angl. Adriatic Strike),
- vzdrževanju končne operativne zmogljivosti (KOZ) bataljonske bojne skupine (BBSK),
- vzdrževanju usposobljenosti hitrih odzivnih sil Nata (angl. Enhanced Nato Response Force – NRF),
- usposabljanju v podporo okrepljene prednje prisotnosti (angl. Enhanced Forward Presence – eFP), ki je hkrati opredeljena kot MOM,
- usposabljanju v podporo akcijskega načrta pripravljenosti Nata (angl. Readiness Action Plan – RAP),
- skupnih usposabljanjih poveljstev in enot SV v okviru dvo- in večstranskega sodelovanja z vojskami zavezništva za doseganje boljše povezanosti med njimi,
- usposabljanju za delovanje v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- usposabljanju z izvedbo vaje – izvedena so bila mednarodna vojaška usposabljanja v Republiki Sloveniji, mednarodna vojaška usposabljanja v tujini, mednarodne vojaške vaje v Republiki Sloveniji in mednarodne vojaške vaje v tujini, skladno z načrtom usposabljanj in vaj v obrambnem sistemu Republike Slovenije.

Najpomembnejše vojaške vaje leta 2019 so bile serija regijskih vaj (Immediate Response, Saber Guardian, Astral Knight, Black Swan, Trojan Footprint, Swift Response) ter vaji Jadranski udar in Triglavska zvezda.

15. polk vojaškega letalstva (15. PVL) je sodeloval na več domačih in mednarodnih usposabljanjih in vajah. Najbolj izpostavljena vaja je bila vaja Evropske obrambne agencije (EDA) Dark Blade, na kateri se je urila specialna tematika helikopterske medicinske evakuacije (HELIMEDEVAC), ki je hkrati služila vzdrževanju zmogljivosti in pripravi na ocenjevanje bojne pripravljenosti po metodi TACEVAL.

V okviru dvostranskega sodelovanja med oboroženimi silami Republike Slovenije in Združenimi državami Amerike sta se izvedli taktični vaji z bojnim streljanjem (TVBS) SVN AGOS 1 in 2, na katerih so poleg bojnega streljanja urili tudi postopke osebne evakuacije in podpirali Center kontrolorjev združenih ognjev (AGOS) v okviru 152. letalske eskadrilje (152. LEESK) ter AGOS iz letalske baze USAF Ramstein, ZRN.

15. PVL dvakrat na mesec izvaja urjenja postopkov varovanja zračnega prostora RS (Tango Scramble). Sodeloval je tudi na dveh mednarodnih vajah Saber Guardian 19 v RS in Trojan Footprint na Madžarskem ter na dveh vajah zaščite in reševanja (ZiR) Zlomljeno krilo in vaji Postojna, ki je bila praktična vaja preverjanja pripravljenosti na nesrečo v jami in odpravljanje posledic neurja na območju Postojne.

430. mornariški divizion (430. MOD) je s hitro patroljno ladjo (HPL) Ankaran, večnamensko ladjo (VNL) Triglav in z Odredom za specialno podvodno delovanje (OSPD) sodeloval na vojaški vaji Adrian Pool, kjer so izvajali urjenja v taktičnih postopkih na ladji, vključno s streljanjem z ladje in proženjem eksploziva pod vodo ter na taktični vaji z bojnim streljanjem (TVBS) Adrion, ki je vaja lonske pobude, kjer je posadka VNL Triglav v sodelovanju s Specializirano enoto vojaške policije (SEVP) izvedla usposabljanja iz celotnega seznama bistvenih nalog (SBN).

Zaradi usposabljanja pogodbene rezervne sestave (PRS) je bilo izvedenih 21 rednih vpoklicev, na katere se je odzvalo 651 pripadnikov, in 2 mobilizacijska vpoklica, na katera se je odzvalo 372 pripadnikov.

2.2 Vojaški tabori

Vojaški tabor, ki je namenjen študentom, polnoletnim dijakom in vsem polnoletnim slovenskim državljanom, ki imajo končano najmanj srednjo šolo (V. stopnja izobrazbe) in so stari do 27 let, je bil letos organiziran že dvajseto leto zapored. Razpisanih je bilo 80 mest z možnostjo sprejetja do 100 udeležencev. Izvedeni so bili informativni dnevi o vojaškem taboru, ki se ga je udeležilo 83 udeležencev.

Vojaških taborov MORS in mladi, ki so namenjeni nepolnoletnim dijakom in devetošolcem ter so potekali v Vipavi, Murski Soboti in v Novem mestu, se je skupaj udeležilo 184 dijakov.

Namen vojaških taborov je, da se udeleženci podrobno seznanijo z vojaškim življenjem in s posameznimi področji dela v Slovenski vojski. Z vsebinami in načinom dela tabori predstavljajo tudi način promocije Slovenske vojske in njenega pridobivanja kadrov, obenem pa se prek njih vzpostavlja sodelovanje z javnim izobraževalnim sistemom. To povezanost bomo v prihodnje še krepili z zavzemanjem za prisotnost vsebin s področja državljanske vzgoje in nacionalnovarnostnega ter še posebej obrambnega sistema v učnih načrtih osnovnih in srednjih šol.

3 RAZVOJ IN VZPOSTAVITEV ZMOGLJIVOSTI SLOVENSKE VOJSKE

Prioriteta razvoja zmogljivosti ostaja vzpostavitev mehanizirane pehote z elementi bojne podpore in zagotovitve bojnega delovanja, ki bo jedro bojnih zmogljivosti SV.

Razvoj bojnih zmogljivosti SV se spoprijema s tveganji in izzivi predvsem na področju kadrovskih virov in finančnih sredstev za nakup glavne opreme, pa tudi pri zamikih pri njeni nabavi. Odločitev Vlade RS o začasni odložitvi nakupa bojnih kolesnih vozil (BKV) 8 x 8 za vzpostavitev SrBBSk je bistveno zamaknila načrtovano dinamiko opremljanja SrBBSk. Leta 2019 opremljanje SV ni sledilo načrtu nabave glavne opreme.

Problematika kadrovskih virov, posebej pridobivanja ustreznih kadrov s specialističnim znanjem, se kaže kot velik izziv pri ohranjanju sedanjih in razvoju vseh zmogljivosti, tudi prednostnih, pri čemer je ob trendu nenehnega upadanja števila pripadnikov SV oteženo zagotavljanje zadostnega števila pripadnikov za zagotavljanje minimalnih zmogljivosti.

Slovenska vojska vzdržuje certificirano zmogljivost HEMEDEVAC (osebje in opremo za helikoptersko medicinsko evakuacijo) in Center za nadzor in kontrolo zračnega prostora (CNKZP).

Trenutno premestljivim zmogljivostim SV niso zagotovljeni ustrezni taktični komunikacijsko-informacijski sistemi za povezljivost v Natovo KIS-infrastrukturo, kar predstavlja še dodaten izziv zahtevam povezljivosti.

Slovenska vojska ne razpolaga z zahtevanimi zmogljivostmi za izvrševanje svoje primarne naloge, kar se kaže tudi v vsakoletnih poročilih o pripravljenosti SV.

4 VZDRŽEVANJE STOPNJE PRIPRAVLJENOSTI

Mednarodno varnostno okolje sta tudi leta 2019 zaznamovali nestabilnost in nepredvidljivost. Vse to zahteva povečanje pripravljenosti in odzivnosti celotnega obrambnega sistema RS. Na delovanje in pripravljenost SV so leta 2019 vplivali kadrovske, materialne, doktrinarni in drugi primanjkljaji. S tem je povezana nezmožnost doseganja ravni ambicij SV oziroma zmožnost opravljanja temeljne zakonsko določene naloge.

SV je leta 2019 še vzdrževala zahtevano raven pripravljenosti in je sposobna izpolnjevati mednarodne obveznosti na operativnem področju, sodelovati pri zaščiti, reševanju in pomoči, opravljati naloge pri širšem varovanju državne meje ter zagotavljati pripravljenost in odzivnost skladno z načrti, vendar s povečanim tveganjem glede na prejšnja leta.

Tveganja izhajajo iz kadrovske podhranjenosti poveljstev in enot ter s tem povezanega pomanjkanja organizacijske profesionalizacije (voditeljstvo, organizacijska kultura, pregledna kadrovska politika, neustrezna VIU, iztrošenost in zastarelost opreme zaradi zastoja modernizacije in nezmožnosti zagotavljanja ustrezne operativne razpoložljivosti opreme).

SV je z znanjem, veščinami in postopki povezljiva z zavezništvom, kar ji je leta 2019 omogočalo uspešno delovanje v mednarodnih operacijah in na misijah. Zagotavljali smo pripravljenost sil za posredovanje v okviru EU in Nata ter načrtovano raven pripravljenosti za odzivanje ob naravnih in drugih nesrečah, sodelovanje pri zaščiti, reševanju in pomoči ter podporo drugim državnim organom in organizacijam pri zagotavljanju varnosti in blaginje državljanov Republike Slovenije. Poleg navedenega je zagotavljala potrebne sile in sredstva pri podpori Policiji pri opravljanju nalog varovanja državne meje ter podpirala Civilno zaščito RS (CZ) skladno z njihovimi zahtevami.

5 NAJPOMEMBNEJŠI PROJEKTI POSODABLJANJA SLOVENSKE VOJSKE

Opremljanje SV je potekalo skladno z načrti opremljanja in dodeljenimi finančnimi sredstvi.

Leta 2019 so bili realizirani projekti nakupa gradbene mehanizacije za inženirske enote SV, nakupa mehanizacije za vzdrževanje skladiščnih in vojašničnih površin ter nakupa mehanizacije za vzdrževanje letaliških površin na letališču Cerklje ob Krki. Kupljeni so bili štiri avtobusi za prevoz oseb, skupaj 98 terenskih vozil v različnih izvedbah, 16 kombiniranih vozil za prevoz hrane in eno robotsko manipulacijsko vozilo. Realiziran je bil načrtovan nakup pehotne optoelektronske opreme za opazovanje in namerjanje (laserski označevalci ciljev, laserski daljinomeri, večnamenske opazovalne postaje optični merki). Izvedeni so bili nadgradnja opreme strelišč Bloška Polica, Bač in Škrilj, nadgradnja vadbenega sistema SSTD in nakup robotskih tarč. Za podporo usposabljanju je bil pridobljen nov trener za usposabljanje na protioklepni orožji.

Po sporazumu z vlado ZDA je bil financiran nakup oborožitve 38 lahkih kolesnih oklepnih vozil 4x4, kontejnerskega sistema za urjenje boja v naselju, dokup treh LKOV 4 x 4 HMMWV ter kompleta za urjenje delovanja proti eksplozivnim napravam. Kontinuirano je potekal tudi proces zagotavljanja rezervnih delov za vozila HMMWV in MRAP.

Leta 2019 smo v SV končali uvajanja in izdali sklepe o uvedbi v operativno uporabo za več sredstev in sistemov, in sicer za kolesno oklepno vozilo – NUS 6 x 6 (platforma MRAP CAT II JERRV 6x6 ING), podvodni sistem Sonardyne Sentinel, brezpilotni letalni sistem z digitalnim modemom BLS BELIN (C-ASTRAL, BRAMOR), mehanizacijo za vzdrževanje letaliških površin, tehnološko opremo strelišča Bač, težko gradbeno mehanizacijo za izvajanje inženirske podpore enotam SV, avtoinjektor proti živčnim bojnimstrupom, vlečno vozilo za letalo Falcon F2000X ter prenosni sistem za osebno dozimetrijo.

Na področju informacijske in komunikacijske tehnologije smo prenovili glavne sistemske gradnike KIS s poudarkom na strežniški infrastrukturi in sistemu arhiviranja podatkov. Tako smo povečali zmogljivosti in zanesljivost delovanja računalniške, programske in strojne opreme. Nadgradili smo vojaške poslovne sisteme skladno z zahtevami procesov dela v SV. Na področju telekomunikacijske opreme smo optimizirali prenosne zmogljivosti in podatkovno komunikacijsko omrežje znotraj komunikacijsko-informacijske hrbtenice MO oziroma SV. Zamenjali smo del zastarelih profesionalnih radijskih naprav v sistemih, ki jih uporabljamo za opravljanje vsakodnevnih operativnih nalog. Z nakupom sistema za sledenje radijskim napravam v teh sistemih smo izboljšali zavedanje o situaciji pri sledenju vojaškim konvojem na nacionalnem ozemlju. Popolnoma smo prenovili informacijski sistem v izvidniških vozilih radiološke, kemične in biološke obrambe. Pripravili smo investicijsko dokumentacijo, ki nam bo omogočila, da v letih od 2020 do 2023 izvedemo posodobitev KIS za premestljive sile in komunikacijsko opremo za specialne sile.

6 DELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE V PODPORO SISTEMU VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI TER DRUGIM DRŽAVNIM ORGANOM

Slovenska vojska je s svojimi zmogljivostmi podpirala delovanje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (VNDN) predvsem s helikopterskim reševanjem v gorah, helikoptersko nujno medicinsko pomočjo, prevozom inkubatorja in gašenjem požarov v naravnem okolju ter pri opravljanju nalog protipoplavne zaščite in odpravljanju posledic.

V okviru helikopterskega reševanja in pomoči so posadke posredovale v podporo sistemu VNDN, pri čemer so bili helikopterji SV za potrebe zaščite, reševanja in pomoči (ZRP) angažirani sedemsto triintridesetkrat (733). Pri tem so prepeljale 767 poškodovanih ali obolelih oseb, na pogorišča ob gašenju večjih gozdnih požarov na območju Kozine, Kroke, Trstelja in Ajdovščine odvrgle okoli 290.000 litrov vode in skupaj naletele za potrebe sodelovanja v ZRP 840 ur.

Na podlagi pogodbe o sodelovanju med Ministrstvom za obrambo in Zavodom RS za presaditev organov in tkiv Slovenija Transplant (SLOTRANSPLANT) je dežurna posadka 152. letalske eskadrilje z letalom Falcon izvedla petnajst prevozov življenjsko pomembnih organov in zdravil.

Sodelovanje Slovenske vojske v podporo Policiji pri širšem varovanju državne meje je leta 2019 potekalo skladno s sklepi Vlade RS in zaprosili Policije. Tako je bilo do maja 2019 na nalogah delovanja na samostojnih opazovalnicah, v mešanih patruljah, na nalogah opazovanja z BLT (brezpilotnimi letalniki) in vzdrževanja ZTO (zaščitne tehnične opreme) vsak dan angažiranih povprečno 67 pripadnikov SV. Z dodatnim angažiranjem treh MOTV (motoriziranih vodov) se je število pripadnikov na različnih nalogah povečalo na 170 pripadnikov na dan.

7 PRISPEVANJE SV K MEDNARODNEMU MIRU, VARNOSTI IN STABILNOSTI

Slovenska vojska je leta 2019 nadaljevala sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah (MOM) v okviru Nata, EU, OZN in v vojaškem delu globalne protiteroristične koalicije zoper Daesh. Zagotavljali smo zmogljivosti za potrebe hitro odzivnih sil Nata (eNRF). Pri sodelovanju smo upoštevali nacionalne interese, razpoložljive vire in zmogljivosti, prevzete mednarodne obveznosti ter vse bolj nepredvidljivo dinamiko na področju MOM.

Z vidika sodelovanja v MOM je bilo prednostno območje delovanja Zahodni Balkan (Kfor, Eufor Althea, Natove povezovalno-svetovalne strukture), sodelovali smo tudi v Natovi svetovalni misiji v Afganistanu (RSM) in v strukturi eFP v Latviji, v operaciji EU v južnem delu osrednjega Sredozemskega morja (Eunavfor Med/Sophia) in na misiji EU na območju Sahela v Afriki (EUTM Mali) ter na misijah OZN na Bližnjem vzhodu (Unifil, Untso).

Skupno smo leta 2019 sodelovali v 12 mednarodnih operacijah in na misijah ter v sestavi NRF. Število vseh napotenih pripadnikov v MOM je bilo več kot 700 oziroma povprečno okoli 350 pripadnikov, kar je več kot šest odstotkov celotne sestave.

VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je enoten podsistem nacionalne varnosti države, ki je usklajen in povezan z drugimi podsistemi nacionalne varnosti na ravni lokalnih skupnosti, regij in države. Namenjen je zaščiti pred nevarnostmi, pripravljenosti na nesreče, preprečevanju nesreč, reševanju in pomoči ob nesrečah ter sanaciji posledic nesreč.

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami zagotavljajo:

- prebivalci Republike Slovenije kot posamezniki;
- prebivalci, prostovoljno organizirani v društva, strokovna združenja in druge nevladne organizacije, ki opravljajo dejavnost, pomembno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- javne reševalne službe;
- gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije;
- lokalne skupnosti;
- država.

8 PREVENTIVNA DEJAVNOST

Da bi preprečili oziroma zmanjšali posledice nesreč, izboljšali pripravljenost in odziv na naravne in druge nesreče Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR) izvaja preventivne dejavnosti.

8.1 Ozaveščanje prebivalstva in promocija sistema VNDN

Za zagotavljanje sprotne obveščanja javnosti in medijev o dejavnostih zaščite, reševanja in pomoči je bilo od 1. januarja do 31. decembra objavljenih 41 obvestil na spletni strani URSZR, ki so skupaj z dostopnimi aplikacijami dosegla 492.984 ogledov (vir: Google Analytics), ter 26 objav na spletnem portalu GOV.SI. Objave so bile tudi na družbenih omrežjih, in sicer 129 objav na Facebook profilu URSZR (11.148 sledilcev, največji doseg 50.200 oseb na objavo) ter 151 objav na Twitter profilu URSZR (1540 sledilcev). Prav tako je bilo usklajenih in pripravljenih 164 odgovorov na novinarska vprašanja oziroma druge oblike sodelovanja z mediji (novinarska vprašanja, izjave, snemanja ipd.). Pri tem je bilo 8119 omemb v medijih (splet, tiskani mediji, Twitter, Facebook ipd.), vir: Mediatoolkit. Instagram je bil vzpostavljen leta 2018, s katerim smo se poskušali približati predvsem mlajši populaciji. V tem obdobju je bilo objavljenih 42 objav ter pridobljenih 665 sledilcev.

Posebna pozornost je bila namenjena različnim ciljnim skupinam s posredovanjem informacij o ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč ter s posredovanjem napotkov za ravnanje pred nesrečo, med njo in po njej ter za izvajanje nalog v okviru osebne in vzajemne zaščite.

8.2 Priprava, usmerjanje in usklajevanje ukrepov za preprečevanje oziroma zmanjševanje posledic naravnih in drugih nesreč

Na področju priprav, usmerjanja in usklajevanja ukrepov za preprečevanje oziroma zmanjševanje posledic naravnih in drugih nesreč je URSZR za izvajanje Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite pri pripravi

ocen tveganj izvajala naloge državnega koordinacijskega organa, potekalo pa je tudi aktivno sodelovanje z Evropsko komisijo v obliki priprav mnenj in pripomb na predloge dokumentov.

Leta 2019 je Vlada Republike Slovenije sprejela Državni načrt zaščite in reševanja ob poplavah. Pripravljena sta bila osnutka Državnega načrta zaščite in reševanja ob jedrski in radiološki nesreči in Državnega načrta zaščite in reševanja žled. Potekalo je aktivno sodelovanje na področju načrtovanja časov evakuacije za primer jedrske nesreče v Nuklearni elektrarni Krško. Pripravljen je bil osnutek Ocene ogroženosti zaradi nevarnih snovi. Z Ministrstvom za zdravje je bil usklajen Načrt zagotavljanja stalne prisotnosti ekipe nujne medicinske pomoči. Sodelovali smo z Ministrstvom za kulturo za izboljšanje zaščite kulturne dediščine ob nesrečah in za izvajanje nalog URSZR iz akcijskega načrta po mednarodni misiji EPREV.

8.3 Izvajanje nalog urejanja prostora, varstva pred požarom in varstva pred utopitvami

Na področju varstva pred požarom je bil sprejet in na različnih posvetih ter dogodkih strokovni javnosti predstavljen Pravilnik o nadzoru vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite. Strokovni javnosti je bil ponovno posredovan v usklajevanje Pravilnik o metodologiji za pripravo ocene ogroženosti za objekte.

Uprava RS za zaščito in reševanje je izvajala dejavnosti na področju pregledovanja in preizkušanja hidrantnega omrežja, pregledovanja in preizkušanja gasilnih aparatov ter dejavnosti na področju ukrepov varstva pred požarom v naravnem okolju.

Na področju varstva pred utopitvami je bil v Uradnem listu objavljen Pravilnik o spremembi Pravilnika o ukrepih za varstvo pred utopitvami na kopališčih.

8.4 Načrtovanje, razvoj in upravljanje področja mednarodnega sodelovanja na področju VNDN

Uprava RS za zaščito in reševanje je leta 2019 izvajala številne mednarodne dejavnosti v okviru programov dvostranskega in regionalnega sodelovanja, Evropske unije (vključno z evropskimi projekti) in večstranskega sodelovanja. Mednarodne dejavnosti so sledile prednostnim nalogam, ki so bile opredeljene s programom in cilji dela URSZR za leto 2019, in tudi sprejetim mednarodnim obveznostim Republike Slovenije.

Sodelovanje s sosednjimi državami je ena izmed prednostnih nalog mednarodnega sodelovanja. Z Avstrijo so bile na državni in obmejni ravni izvedene številne dejavnosti, osrednja je bila vaja Karavanke 2019. Slovenske, avstrijske in italijanske sile za zaščito, reševanje in pomoč so se septembra 2019 preizkusile v okviru scenarija nesreče zrakoplova na obmejnem območju. Nadaljevalo se je tudi sodelovanje v skupnih odborih z avstrijsko Štajersko in Koroško. S Hrvaško in Madžarsko sta bili izvedeni seji mešanih komisij, okrepilo se je sodelovanje z madžarskim izobraževalnim centrom, nadaljevale so se dejavnosti čezmejnega sodelovanja. V Italiji je sodelovanje potekalo predvsem s Furlanijo - Julijsko krajino. Z vsemi državami je potekalo sodelovanje v projektu #SIQUAKE2020.

Nadaljeval se je prenos znanja in izkušenj o delovanju slovenskega sistema varstva pred nesrečami državam Zahodnega Balkana. Izvedli smo usposabljanja za radioamaterje in gasilce iz Bosne in Hercegovine, posredovali strokovno pomoč pri ustanavljanju enote za prečrpavanje vode v BiH in pri vzpostavitvi številke za klic v sili 112 v Črni gori. S Severno Makedonijo smo sprejeli programa sodelovanja za obdobje 2020–2022. Z Albanijo in Kosovom se je nadaljevalo usklajevanje dvostranskih sporazumov na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

V okviru dvostranskega sodelovanja z drugimi državami EU so bila skupna usposabljanja in strokovni obiski izvedeni s Francijo (tečaj vrhne tehnike) in Nemčijo (Bavarska, tema gozdni požari). V okviru programa sodelovanja z ZDA, Nacionalno gardo Kolorada 2018–2020, je bilo izvedenih več dejavnosti, in sicer strokovni obisk oziroma usposabljanje slovenske delegacije v ZDA na temo ICS ter študija primera in regionalna delavnica na temo poplav v Koloradu za slovenske in tuje udeležence.

V okviru regionalnega sodelovanja je v Pobudi za pripravljenost na nesreče in njihovo preprečevanje za Jugovzhodno Evropo (DPPI SEE) URSZR nadaljevala aktivno vlogo. Sodelovala je na regionalnih sestankih, katerih glavna tema je bila priprava strateškega okvira za razvoj in delo pobude DPPI v prihodnjem štiriletnem obdobju. V tem kontekstu je URSZR marca 2019 obiskal vodja Sekretariata pobude. V okviru Programa usposabljanja za varstvo pred nesrečami (Disaster Management Training Program – DMTP) je URSZR sodelovala na različnih dogodkih in prispevala s prenosom izkušenj in dobrih praks na več področjih: usposabljanja za poročanje po Sendajskem okviru, Načrtovanje, priprava in koordinacija v primeru nujne evakuacije – praktične izkušnje, usposabljanje na temo zmanjševanja tveganj nesreč za ravnatelje šol, tečaj na temo okoljskih nesreč. URSZR je septembra 2019 organizirala sedemdnevni tečaj gašenja notranjih požarov v ICZR na Igu. Tečaja se je udeležilo 16 udeležencev iz osmih držav Jugovzhodne Evrope. Usposabljanje je bilo izvedeno kot kombinacija teoretičnega in praktičnega dela, ki so ga izvajali in nadzirali licencirani slovenski inštruktorji.

V okviru sodelovanja z Evropsko unijo je Uprava RS za zaščito in reševanje nadaljevala aktivno vlogo pri delovanju in razvoju mehanizma Unije na področju civilne zaščite. V okviru delovne skupine Sveta PROCIV je sodelovala pri pripravi dopolnitev in sprememb zakonodaje. Sklep Sveta EU in EP o spremembi Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite je začel veljati 21. marca 2019 in prinaša bistveno novost, to je oblikovanje rezervnih zmogljivosti rescEU (zmogljivosti za gašenje gozdnih požarov z zrakoplovi, zdravstvene, KBRJ in druge zmogljivosti).

Uprava RS za zaščito in reševanje je sodelovala v Odboru za civilno zaščito in strokovnih delovnih skupinah za preprečevanje nesreč, za module oziroma zmogljivosti, za politiko usposabljanj, za pripravo na požarno sezono, za oblikovanje rescEU in drugih. URSZR je začela postopek registracije Enote za prečrpavanje vode (HCP) in ponovnega certificiranja Enote za iskanje in reševanje iz jam (CSAR) v Evropski nabor civilne zaščite. Marca 2019 je URSZR obiskal evropski komisar za krizno upravljanje Christos Stylianides in se podrobneje seznanil s slovenskim sistemom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter slovenskim prispevkom v mehanizmu Unije civilne zaščite.

URSZR je sodelovala v Strokovnem združenju za številko 112 – EENA in Združenju evropskih gasilskih šol EFSCA. Aktivna je bila tudi pri pripravi na predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije 2021 na področju civilne zaščite.

V okviru sodelovanja z OZN je URSZR v sodelovanju s Svetom Vlade RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami usklajevala dejavnosti za izvajanje usmeritev Združenih narodov iz Sendajskega okvira za zmanjšanje tveganj nesreč 2015–2030. Slovenska delegacija se je maja 2019 udeležila Globalnega foruma za zmanjšanje tveganj nesreč v Ženevi, URSZR je izvedla tudi letno poročanje Slovenije v Sendajski monitoring. Sodelovala je pri dejavnostih Združenih narodov za usklajevanje pomoči ob nesrečah. Predstavniki URSZR so se udeležili rednega sestanka UNDAC, obnovitvenega tečaja UNDAC ter rednega letnega srečanja posvetovalne skupine za iskanje in reševanje v urbanih okoljih INSARAG.

V okviru Nata je URSZR izvajala dejavnosti na področju civilnega kriznega načrtovanja. Predstavniki URSZR so se udeležili rednih sestankov skupine za civilno zaščito v Bruslju. Aktivno je sodelovala v vaji CMX19, ki je potekala od 9. do 15. maja 2019.

8.5 Posredovanje in sprejemanje pomoči v mednarodnem okolju

Leta 2019 je URSZR dejavno sodelovala v mehanizmu civilne zaščite EU kot glavnem instrumentu za usklajevanje mednarodnih reševalnih intervencij ter pomoči držav članic EU ob večjih naravnih in drugih nesrečah znotraj in zunaj EU. Na podlagi sklepov Vlade RS je URSZR prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite ter na dvostranski ravni posredovala mednarodno pomoč ob treh nesrečah. Ob ciklonu oziroma poplavah v Mozambiku marca 2019 je na večtedensko misijo v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite napotila strokovnjaka za oceno stanja in koordinacijo mednarodne pomoči. Ob potresih v Albaniji, septembra in novembra 2019, je poslala materialno pomoč ter novembra 2019 na dvotedensko misijo tudi dva strokovnjaka za ocenjevanje poškodovanosti objektov.

8.6 Razvoj in upravljanje področja izobraževanja in usposabljanja za potrebe sistema VNDN

Usposabljanje pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč ter javnih uslužbencev s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je potekalo skladno z letnim načrtom izobraževanja in usposabljanja v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje (ICZR). V skladu z možnostmi in prostimi zmogljivostmi smo omogočili izvajanje nekaterih programov usposabljanj in drugih dejavnosti tudi drugim subjektom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in zunanjim uporabnikom ter predstavljali dejavnosti URSZR in ICZR domačim ter tujim delegacijam in obiskovalcem.

Z izvedbo usposabljanj reševalcev in pripadnikov sil za ZRP po programih usposabljanja in programih EU smo prispevali k boljši operativni usposobljenosti ter pripravljenosti za posredovanje ob naravnih in drugih nesrečah. Dokončno potrjeni programi, ki jih je podpisal tudi minister, so bili štirje programi, in sicer nova programa Program dopolnilnega usposabljanja pripadnikov enot za prečrpavanje vode in Program dopolnilnega usposabljanja poklicnih gasilcev, ki vodijo operativno delo v poklicni gasilski enoti, ter prenovljena programa Program dopolnilnega usposabljanja članov in pripadnikov gasilskih, potapljaških in drugih reševalnih služb ter enot Civilne zaščite, ki izvajajo zaščito in reševanje ob poplavah in drugih nesrečah na vodi, program E in Program dopolnilnega usposabljanja gasilcev za reševanje v daljših avtocestnih in cestnih predorih.

Usposabljanja so bila izvedena v skladu z načrtom in potrebami oziroma prijavami. Leta 2019 se je 891 usposabljanj in drugih dejavnosti v ICZR Ig in enotah Sežana, Pekre in Logatec udeležilo 27.717 udeležencev. Izvedeno je bilo usposabljanje 26. generacije za pridobitev poklica gasilec, ki ga je uspešno končalo vseh 41 kandidatov. Ob tem je bilo izvedenih 47 načrtovanih funkcionalnih usposabljanj poklicnih gasilcev, na katerih se je usposabljal 1117 udeležencev. Poleg tega je ICZR zagotavljal opremo, sredstva in logistično podporo ter sodeloval pri izvedbi 195 usposabljanj Gasilske zveze Slovenije, ki so potekala v ICZR Ig ter enotah Sežana in Pekre. Teh usposabljanj se je udeležilo 4357 udeležencev.

Preverjanje pripravljenosti in usposobljenosti je potekalo na vajah. Leta 2019 sta bili na državni ravni izvedeni dve vaji, in sicer teoretična vaja preverjanja pripravljenosti na nesrečo v Nuklearni elektrarni Krško s preverjanjem odziva v skladu z načrti ob jedrski nesreči in praktična vaja preverjanja pripravljenosti na odziv in odpravljanje posledic neurja na območju Postojne. Slednja je bila organizirana v okviru prireditve Bogatajevi dnevi zaščite in reševanja. Na regijski ravni so bile izvedene štiri vaje, dve teoretični in dve praktični vaji, in sicer teoretična vaja preverjanja pripravljenosti na neurje z močnim dežjem in vetrom, ki prizadene območje celotne koroške regije, praktična vaja iztekanja nevarne snovi na območju Kranja, praktična vaja preverjanja pripravljenosti na iztekanje nevarne snovi v avtocestnem predoru Podnanos, praktična vaja preverjanja pripravljenosti na nesrečo

v predoru Barnica in teoretična vaja preverjanja pripravljenosti na potres, ki bi prizadel Celje in okolico. Občine, organizacije in društva so organizirale vaje manjšega obsega v skladu z načrtom vaj za leto 2019.

Štabne (teoretične) vaje so pomemben korak pri usposabljanju modulov civilne zaščite Unije oziroma vodstvenega osebja navedenih enot. Leta 2019 so bile izvedene štiri štabne vaje, ena v Sloveniji in tri v drugih državah.

9 PRIPRAVLJENOST IN ODZIVANJE SISTEMA VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI TER SILE ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

Pripravljenost in odziv sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se zagotavlja s stalnim delovanjem centrov za obveščanje in javnih reševalnih služb ter pripravljenostjo drugih reševalnih služb, komisij, enot in štabov CZ.

9.1 Visoka razpoložljivost in operativno delovanje sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter njegov razvoj

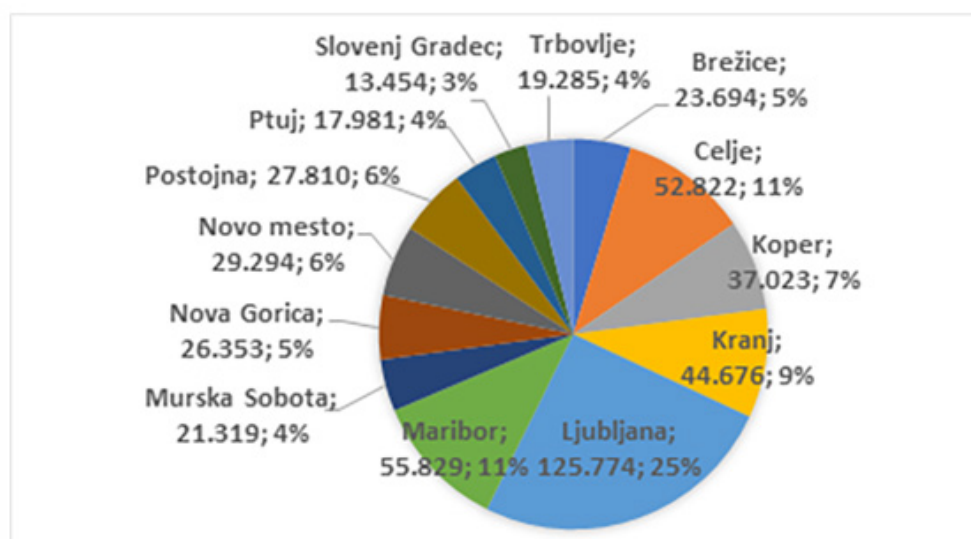
Jedro zagotavljanja visoke razpoložljivosti in operativnega delovanja sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja so centri za obveščanje, na katere se ob nesrečah neposredno obračajo prebivalci na številko 112. Centri za obveščanje na podlagi teh klicev, skladno s standardnimi operativnimi postopki, aktivirajo sile za zaščito, reševanje in pomoč.

Operativno-komunikacijske naloge opazovanja, obveščanja in alarmiranja opravljajo 24 ur na dan, neprekinjeno 365 dni v letu Center za obveščanje RS (CORS) in 13 regijskih centrov za obveščanje (ReCO), ki se odzivajo na klic v sili 112. Z delovanjem ReCO so vsem državljanom zagotovljeni dostopnost nujne medicinske pomoči, hitro aktiviranje reševalcev, predvsem gasilcev, ter ustrezno odzivanje različnih reševalnih služb ob naravnih in drugih nesrečah.

V 13 ReCO je bilo leta 2019 po zadnjih nerevidiranih podatkih prejetih 492.314 telefonskih klicev na pomoč, v tem času so operaterji opravili tudi 242.582 povratnih klicev. Največkrat so bili aktivirani gasilci, in sicer 23.909-krat, gorski reševalci 721-krat, 137-krat pa enote z reševalnimi psi oziroma vse skupaj še z drugimi enotami 24.814-krat.

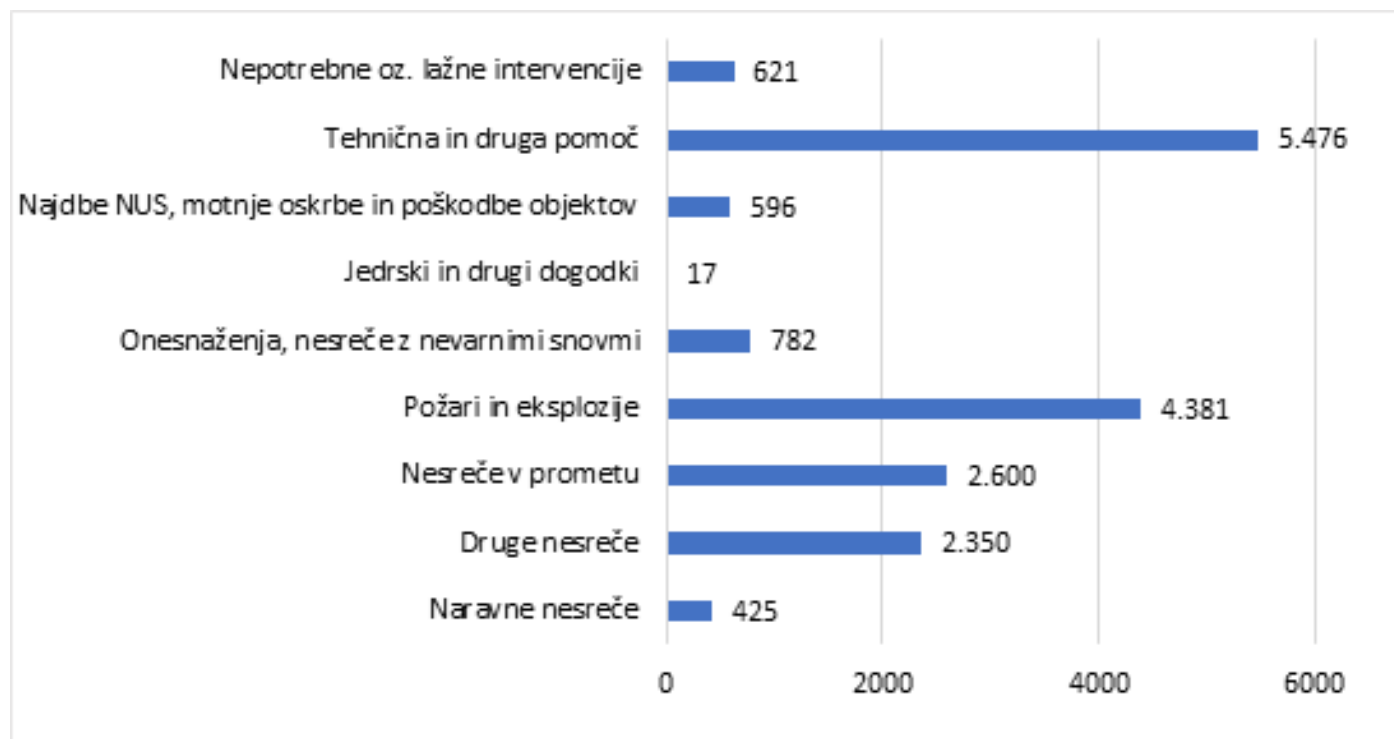
Večina klicev na številko 112 pomeni aktiviranje predvidenih reševalnih enot in intervencijo. Leta 2019 so ljudje največkrat, več kot 120.844-krat, klicali, ker so potrebovali nujno medicinsko pomoč. V takšnih primerih operater v regijskem centru za obveščanje preveže klic v najbližji center za nujno medicinsko pomoč. Podatke, koliko klicem za nujno medicinsko pomoč je sledila intervencija, imajo centri za nujno medicinsko pomoč, ki tudi odločajo o nujnosti in vrsti intervencije.

Podatki o prejetih klicih regijskih centrov za obveščanje 112 leta 2019

Leta 2019 je bilo v RS 17.248 različnih dogodkov (naravne in druge nesreče, nesreče v prometu, požari in eksplozije, onesnaženja, nesreče z nevarnimi snovmi, jedrski in drugi dogodki, najdbe NUS, motnje oskrbe in poškodbe objektov, tehnična in druga pomoč, nepotrebne oziroma lažne intervencije), v katerih so poleg drugih služb posredovale tudi sile ZRP.

Dogodki leta 2019 (1. 1. 2019–31. 12. 2019)

Opomba: Podatki o dogodkih leta 2019 temeljijo na podatkih vodje intervencije in sodelujočih enot ter končnih poročilih Centra za obveščanje RS, vpisanih v informacijski sistem za poročanje o intervencijah in nesrečah (SPIN) do 24. 1. 2020.

Zaradi nesreč je bilo 18.960 intervencij, na katerih je sodelovalo 157.761 pripadnikov različnih sil za ZRP. Največ intervencij je bilo julija (2636), sledita junij (2238) in avgust (1856). Največ posredovanj so opravili prostovoljna teritorialna gasilska društva (15.786), poklicne gasilske enote (8038), Gorska reševalna zveza Slovenije (723) in Državna enota za varstvo pred NUS (475). S pravočasnim in učinkovitim ukrepanjem ter posredovanjem pomoči prizadetim so sile za ZRP prispevale k zmanjšanju škode in drugih posledic, ki so jih povzročile omenjene nesreče.

Naravne nesreče – intervencije leta 2019 (1. 1. 2019–31. 12. 2019)

Dogodki	Število intervencij	Število sodelujočih
Visoko plimovanje morja	25	233
Poplave	118	12384
Plazovi	54	949
Visok sneg	1	5
Toča	2	323
Močan veter	95	6529
Udari strel	20	438
Prekinitev prometa zaradi naravnih pojavov	8	254
Skupaj	323	21.115

Opomba: Podatki o dogodkih leta 2019 temeljijo na podatkih vodje intervencije in sodelujočih enot ter končnih poročilih Centra za obveščanje RS, vpisanih v informacijski sistem za poročanje o intervencijah in nesrečah (SPIN) do 24. 1. 2020.

9.2 Zagotavljanje pripravljenosti in odzivanje ob nesrečah

Pripravljenost in odziv sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se zagotavlja z zagotavljanjem pogojev za delovanje centrov za obveščanje in javnih reševalnih služb ter drugih reševalnih služb, organizacij, zavodov, komisij, enot in štabov CZ ter drugih sil za ZRP.

URSZR pogoje za delovanje sil za ZRP zagotavlja na podlagi usklajenih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje, in sicer s financiranjem različnih programov, izvajanjem usposabljanj, vzdrževanjem in nakupom sredstev ter opreme.

Izvedeni so bili vsi programi sofinanciranja reševalnih služb, društev in drugih organizacij, in sicer s sklenitvijo pogodb oziroma aneksov k veljavnim pogodbam za sofinanciranje dejavnosti na področju zaščite, reševanja in pomoči. Tako so bili zagotovljeni pogoji za operativno pripravljenost gasilskih enot širšega pomena, društev in drugih organizacij ter reševalnih služb in sestavov, ki temeljijo na prostovoljnosti.

Programi sofinanciranja reševalnih služb, društev in drugih organizacij so bili izvedeni s sklenitvijo pogodb oziroma aneksov k veljavnim pogodbam za sofinanciranje dejavnosti na področju zaščite, reševanja in pomoči v višini 8.130.718 EUR. S temi sredstvi je bila zagotovljena operativna pripravljenost javnih reševalnih služb (razen gasilskih operativnih enot), gasilskih enot širšega pomena, društev in drugih organizacij ter reševalnih služb in sestavov, ki temeljijo na prostovoljnosti.

Leta 2019 je bilo sofinanciranje sil za ZRP in drugih pogodbenih izvajalcev na podlagi pripravljenih meril in zagotovljenih finančnih sredstev realizirano v celoti.

S sofinanciranjem služb, društev, enot in drugih organizacij na področju ZRP so bile zagotovljene razpoložljivost, ustrezna usposobljenost in opremljenost sil za ZRP ter tudi pripravljenost za ukrepanje in odziv ob naravnih in drugih nesrečah.

Za nemoteno delovanje dejavnosti širšega pomena so bili posodobljeni in dopolnjeni podatki vplivnih dejavnikov operativnih območij (novi predori), posodobljena in dopolnjena so bila območja dvojnega aktiviranja gasilskih enot širšega pomena (GEŠP), ob upoštevanju območij dvojnih prekrivanj je bil izveden postopek presoje načrtov za leto 2019 in poročil o porabi sredstev leta 2018 ter narejeni aneksi (54) k pogodbam.

Na podlagi pogodb za opravljanje operativnih nalog ob nesrečah v cestnih predorih, ki so bile sklenjene med Družbo za avtoceste Republike Slovenije (DARS), Ministrstvom za obrambo in posameznimi poklicnimi gasilskimi enotami (GARS Jesenice, GB Koper, CZR Domžale in PGE Celje), je bilo skupno nakazanih 65.500 EUR za sofinanciranje vzdrževanja in obnavljanje osebne zaščitne opreme, zavarovanja in stroškov prevoza predorskih gasilcev.

Program sofinanciranja GEŠP je bil izveden v celoti, in sicer v višini 3.161.092 EUR. Od tega je bilo za amortizacijo osmih specialnih gasilskih vozil za reševanje v predorih namenjenih 152.044 EUR. Vsa preostala sredstva so bila dodeljena enotam skladno z merili za razdelitev sredstev.

Posodabljanje zaščitne in reševalne opreme gasilskih enot prostovoljnih gasilskih društev ter zagotavljanje usklajenega razvoja teh enot se je nadaljevalo tudi letošnje leto. Na razpis, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, številka 22/19, se je prijavilo 738 vlagateljev. Sklenjenih je bilo 705 pogodb o sofinanciranju v skupini višini 1.700.000 EUR.

Vrsta opreme	Zaprošeno	Upoštevano	Od tega iz manj razvitih	Višina sredstev
Gasilska zaščitna obleka	1537	1507	330	204.187
Kombinezon/dvodelna obleka A	145	131	60	8623
Kombinezon B	116	116	23	3274
Gasilska zaščitna čelada	1784	1747	391	57.080
Gasilski zaščitni škornji	1588	1562	335	36.084
Gasilske zaščitne rokavice	1465	1429	319	16.411
Izolirni dihalni aparat	237	204	31	48.898
Izpihovalnik	21	21	0	2275
Nahrbtna brenta	96	94	18	3200
Gasilski pas	432	421	148	4196
Delovna obleka tip A	23	11	5	452
Delovna obleka tip B	4331	4259	1431	119.961
Motorna brizgalna	27	27	10	46.384
Potopna črpalka	33	24	14	6320
Agregat	33	21	10	19.718
Nadtlačni ventilator	16	14	0	6885
Stikalo PRCD	16	11	0	374
Vozila skupaj	154	135	49	1.110.342

Program popolnjevanja, organiziranja in opremljanja enot CZ ter drugih sil ZRP je bil realiziran v skladu z načrtom in možnostmi (zaprtje proračuna septembra).

Leta 2019 se je nadaljevalo opremljanje pripadnikov CZ z novimi delovnimi uniformami (dodatnih 175 pogodbenih pripadnikov in članov regijskih enot ter štabov CZ).

URSZR je v celoti prenovila osebno opremo pripadnikom Državne enote za varstvo pred NUS in dopolnila opremo pripadnikom drugih državnih enot CZ. Pripravljeni so bili investicijski dokumenti PIZ Vozila CZ, DIIP (dokumenti identifikacije investicijskega projekta) Izvidovanje JRKB in DIIP Vozila ICZR.

V Civilni zaščiti Republike Slovenije je 176 pogodbenih pripadnikov. URSZR, kot ustanovitelj, za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči na državni in regijski ravni organizira enote, službe in organe Civilne zaščite ter načrtuje sklepanje pogodb o službi v CZ s pripadniki CZ in kandidati za sklenitev pogodbe o službi v CZ. Sklenjenih je bilo 23 novih pogodb in 42 aneksov k pogodbi, štiri pogodbe so bile prekinjene, tri pogodbe so prenehale veljati in niso bile podaljšane.

Sile za zaščito, reševanje in pomoč (ZRP) so ukrepale v 17.129 dogodkih. Aktiviranih je bilo 24.814 sestavov sil za ZRP oziroma skupaj 156.703 pripadnikov različnih enot, služb in drugih sestavov.

Pregled števila aktiviranih in sodelujočih sil ZRP leta 2019

Vrsta enote	Število aktiviranj	Število sodelujočih
Enote reševalcev z reševalnimi psi	137	615
Gorska reševalna služba	721	4.733
Jamarska reševalna služba	25	132
Prostovoljna teritorialna gasilska društva	15.786	116.015
Poklicne gasilske enote	8.038	34.730
Prostovoljna industrijska gasilska društva	85	384
Podvodna reševalna služba	22	94
Skupaj	24.814	156.703

Opomba: Podatki o dogodkih leta 2019 temeljijo na podatkih vodje intervencije in sodelujočih enot ter zaključenih končnih poročilih Centra za obveščanje RS, vpisanih v informacijski sistem za poročanje o intervencijah in nesrečah (SPIN) do 24. 1. 2020.

Varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi (NUS) je na področju celotne države organizirano kot enoten ukrep in obsega odkrivanje, identifikacijo, odstranjevanje, prevoz, skladiščenje in uničevanje NUS ter usposabljanje pripadnikov državne enote za varstvo pred NUS. Leta 2019 je Državna enota za varstvo pred NUS (DEvNUS) opravila 448 intervencij, v katerih so pripadniki kot prostovoljci Civilne zaščite odstranili 4077 kosov NUS v skupni teži 7531 kilogramov. Zaradi slabega stanja NUS je bilo izvedenih 94 uničenj NUS na kraju najdbe (2520 kosov v skupni teži 2968 kilogramov). Uspešno sta bili izvedeni dve intervenciji večjega obsega (letalski bombi v Mariboru, težki 250 in 500 kilogramov).

Javna naročila oziroma nakupi se v obdobju 2018–2022 opravljajo skladno s Programom oblikovanja državnih rezerv materialnih sredstev za zaščito, reševanje in pomoč (DRMS), ki določa vire ogrožanja in sredstva za blaženje posledic, finančni načrt za financiranje oblikovanja DRMS ter način skladiščenja, vzdrževanja in uporabe DRMS.

Z oblikovanjem DRMS se zagotavljajo materialno-tehnična sredstva in oprema državnih rezerv za pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem ob naravnih in drugih nesrečah ter osebna in skupna oprema za delovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. Načrtovano vzdrževanje ter nabave DRMS in opreme enot za zaščito, reševanje in pomoč so bile, glede na razpoložljiva finančna sredstva, izvedene 86-odstotno. Skupaj je bilo za vzdrževanje, popravila in nakup državnih rezerv materialnih sredstev oziroma opreme državnih enot pripravljenih 118 predlogov za javno naročilo. Realiziranih je bilo 86 predlogov, 18 predlogov javnih naročil je bilo storniranih zaradi neizvedenih postopkov javnih naročil, za 14 predlogov za naročilo pa ni bil izveden postopek javnega naročila oziroma ponudnik ni bil izbran. Od nerealiziranih izstopajo javna naročila za nakup potapljaškega kompleta, nahrbtnikov in torb CZ, saj zaradi neustreznih ponudb postopek javnega naročila ni bil oddan in bo ponovljen leta 2020.

9.3 Enakomeren razvoj in opremljanje gasilskih enot

Stopnja pripravljenosti in opremljenosti gasilskih enot v lokalnih skupnostih se je izboljšala skladno s pričakovanji leta 2018, in sicer s sofinanciranjem gasilske reševalne in zaščitne opreme ter sofinanciranjem obletnic za usklajen razvoj teritorialnih gasilskih enot. Poleg navedenih programov, ki se financirajo iz proračunskih sredstev URSZR in so bili izvedeni v celotnem obsegu, država za enakomeren razvoj in opremljanje gasilskih enot namenja sredstva še iz požarne takse.

S sredstvi požarnega sklada se zagotavlja večja požarna varnost. Leta 2019 je pritok požarne takse skupaj s prenosom iz preteklega leta znašal 10.208.333 EUR. Delež sredstev požarne takse je znašal 6.308.525 EUR in ga je s sklepom določila Vlada RS. Realiziran je bil 100-odstotno. Namenjen je bil lokalnim skupnostim v višini 70 odstotkov. Skladno z načrtom porabe priliva sredstev požarne takse, ki ga je sprejel Odbor za razpolaganje s sredstvi požarnega sklada (v nadaljevanju Odbor), je bilo na podlagi sklepa Vlade RS 30 odstotkov prihodkov požarne takse (2.698.243 EUR) namenjenih za naloge širšega pomena, in sicer za sofinanciranje opreme, usposabljanje in delovanje operativnih gasilskih enot širšega pomena, sofinanciranje delovanja in opremljanja gasilskih enot, sofinanciranje raziskav na področju varstva pred požarom ter za izobraževanje in usposabljanje za varstvo pred požarom. Dosežena je bila 87-odstotna realizacija letnega načrta požarnega sklada v višini 8.862.223 EUR. Zadnja izplačila požarne takse so bila izvedena v zadnjih dneh decembra. Tako je bila za leto 2019 izplačana celotna požarna taksa lokalnim skupnostim, in sicer 70 odstotkov celotnega zneska požarne takse.

9.4 Ukrepanje ob nesrečah

Marca je močan veter podiral drevesa in drogeve električne napeljave ter odkrival strehe objektov v 69 občinah. Posredovalo je 109 prostovoljnih in poklicnih gasilskih enot. Nevihte z nalivi, sunki vetra in točo so 22. in 23. junija zajele večji del države, lokalno je v kratkem času padla skoraj mesečna količina padavin. Meteorne vode so zalivale objekte, cestišča in podhode, sprožilo se je tudi nekaj zemeljskih plazov in podorov kamenja. Posredovalo je 380 prostovoljnih in poklicnih gasilskih enot. V neurju 7. julija je bilo ugotovljenih 374 dogodkov v 64 občinah. Posredovalo je 418 prostovoljnih in poklicnih gasilskih enot.

Požar v naravnem okolju na vzpetini Cerje je 21. in 22. avgusta zajel 85,25 hektarja površin, od tega 37,20 hektarja gozda in grmičevja ter 48,05 hektarja drugih površin. Aktiviran je bil Državni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju. Poveljnik CZ RS je v dogovoru z resornim ministrom posredoval na Vlado RS predlog zaprosila RS za mednarodno pomoč. Aktiviran je bil Protokol o čezmejnem sodelovanju. Sodelovalo je skupno 743 gasilcev in drugih pripadnikov enot sistema zaščite in reševanja (CZ, DeNUS), Slovenske vojske, reševalcev, Policije, Zavoda za gozdove Slovenije in kolegov CZ avtonomne dežele Furlanije - Julijske Krajine iz Italije. Gasila sta tudi helikopterja Slovenske vojske.

Vlada Republike Slovenije je odločila, da se iz proračunske rezerve zagotovijo sredstva v višini 66.746,07 EUR za pokritje intervencijskih stroškov.

9.5 Ocenjevanje škode

Leta 2019 se je nadaljevalo načrtno zagotavljanje popolnjenosti, opremljenosti in usposobljenosti članov komisij za ocenjevanje škode in poškodovanosti objektov.

Izvedeno je bilo:

- ocenjevanje škode po neurju zaradi poplav 2. in 3. februarja 2019 na območju Gorenjske, Ljubljanske, Notranjske, Obalne, Severnoprimske in Zasavske regije, ki je v 61 občinah znašala skupno 46.685.189,65 EUR;
- ocenjevanje škode na stvareh zaradi posledic močnega neurja s poplavami in točo 22. in 23. junija 2019 na območju Gorenjske, Koroške, Podravske, Pomurske, Vzhodnoštajerske in Zahodnoštajerske regije, ki je v 43 občinah znašala skupno 13.327.660,85 EUR;
- ocenjevanje škode na stvareh zaradi posledic neurij s poplavami, močnim vetrom in točo med 2. in 4. julijem 2019 na območju Gorenjske, Koroške, Ljubljanske, Pomurske, Vzhodnoštajerske, Zahodnoštajerske in Zasavske regije, ki je v 46 občinah znašala skupno 12.474.225,43 EUR;
- ocenjevanje škode na stvareh zaradi posledic neurij s poplavami, močnim vetrom in točo 7. in 8. julija 2019 na območju Gorenjske, Koroške, Ljubljanske, Podravske, Pomurske, Vzhodnoštajerske, Zahodnoštajerske in Zasavske regije, ki je v 63 občinah znašala skupno 19.777.472,25 EUR;
- ocenjevanje škode na stvareh zaradi posledic neurij s poplavami, močnim vetrom in točo med 24. in 26. avgustom 2019 na območju Gorenjske, Koroške, Posavske, Vzhodnoštajerske, Zahodnoštajerske in Zasavske regije, ki je v 15 občinah znašala skupno 5.499.538,21 EUR;
- ocenjevanje škode na stvareh zaradi posledic visokega plimovanja morja med 12. in 14. novembrom 2019 na območju Obalne regije, ki je v štirih občinah znašala skupno 7.444.172,72 EUR;
- ocenjevanje škode na stvareh zaradi posledic poplav med 14. in 20. novembrom 2019 na območju Gorenjske, Koroške, Ljubljanske, Notranjske, Podravske, Vzhodnoštajerske, Zahodnoštajerske in Zasavske regije, ki je v 46 občinah znašala skupno 15.231.213,09 EUR.

10 ZAGOTAVLJANJE PODPORNIH FUNKCIJ SISTEMU VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

URSZR je prek kadrovske, finančne in pravne funkcije ter logistične in informacijske podpore zagotavljala podporo delovanju preventivnemu in operativnemu stebru, poveljniku Civilne zaščite Republike Slovenije ter silam za zaščito, reševanje in pomoč.

10.1 Zagotavljanje kadrovske, finančne in pravne funkcije za delovanje sistema VNDN

Na dan 31. 12. 2019 je bilo v URSZR sistemiziranih 413 delovnih mest, od tega 254 strokovno-tehničnih in 159 uradniških, šest delovnih mest za določen čas na projektih ter šest za pripravnike. 31. 12. 2019 je bilo na URSZR zaposlenih 329 uslužbencev, od tega dva javna uslužbenca (JU) za določen čas za delo na projektih in dva v okviru dogodka predsedovanja EU.

Sprejeti proračun za leto 2019 je znašal 40.965.759 EUR, veljavni proračun na dan 31. 12. 2019 pa je znašal 44.650.070 EUR. Realizacija proračuna na dan 31. 12. 2019 je znašala 42.009.889 EUR oziroma je bila 94,09-odstotna.

10.2 Zagotavljanje in razvoj KIS ZIR ter IT-storitev

Prek okvirnih sporazumov so bili s sredstvi URSZR in požarnimi sredstvi kupljeni pozivniki in radijske postaje. Uspešno so bili izvedeni postopki javnega naročanja za nadgradnje aplikacij PLK, SPIN in GIS. Nadgrajen je bil sistem PLK z možnostjo pošiljanja sporočil SMS, pripravljen je bil webPLK za štabno vodenje intervencij ter narejen webPLK za CORS. Nadgrajen je bil sistem SPIN z novimi obrazci NUS, pripravljeni so bili podatki SPIN za prikaz v GIS in nadgrajen eSPIN s celotnim poročilom. Bazi PodZiR je bil dodan nov iskalnik in popravljen šifrant vrst enot ter na novo vzpostavljeno »podatkovno skladišče«. Sistem GIS je bil nadgrajen z novo funkcionalnostjo določanja oddaljenosti točkovnih entitet, pripravljeni so bili izračuni in vizualizacija dostopnosti od orodjarne do izbranega kraja z upoštevanjem kategorije gasilske enote ali brez nje, na novo pa je narejen tudi način kreiranja slojev za vrste enot iz PodZiR. Pripravljen je bil tudi način prikaza podatkov AML.

Na podlagi projektov Frisco in Kohezija je bila v postopku javnega naročila podpisana pogodba za nakup in montažo siren sistema javnega alarmiranja. Dobavljene so bile vse sirene (115 siren), montirane in prevzete so bile sirene, kupljene v okviru projekta Frisco (17 siren), in del siren, kupljenih v okviru projekta Kohezija (50 siren). Dobavljeni so bili novi računalniki in monitorji za proženje siren – alarmne centrale. Programska oprema SIJAS je bila nadgrajena z možnostjo alarmiranja prek sporočil SMS. Dobavljena in montirana je bila telefonska centrala SIP z dvema dispečerskima terminaloma v ICZR na Igu.

10.3 Zagotavljanje logistične podpore sistemu VNDN ter upravljanje nepremičnin

Nosilna entiteta logistične podpore silam ZRP je Državni logistični center kot osrednja zmogljivost, dopolnjuje jo 13 regijskih logističnih centrov, ki sestavljajo teritorialno komponento.

Dosežena je bila sprejemljiva realizacija nabav in vzdrževanja. V okviru načrta vzdrževanja so bila izvedena vzdrževalna dela na materialno-tehničnih sredstvih po posameznih področjih. Vzdrževanje voznega parka je potekalo glede na ugotovljene potrebe.

Na področju upravljanja nepremičnin je bilo na podlagi sklenjenih pogodb za vzdrževanje objektov opravljeno redno vzdrževanje poslovnih prostorov. Izvedena so bila nujna vzdrževalna dela v štirih ReCO, DLC Roje ter dveh regijskih logističnih centrih.

10.4 Razvoj sistema VNDN ter uresničevanje projektov

V URSZR je bilo konec leta 2019 18 projektov, ki še potekajo, nekaj večjih projektov pa je še v pripravi. Portfelj projektov zajema projekte iz nacionalnega programa varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, razvojno raziskovalne projekte, ki se financirajo iz integralnega proračuna URSZR, in projekte EU.

Večji projekti, ki še potekajo:

- praktična vaja #SIQUAKE2020, ki ima za cilj pripravo in izvedbo različnih dogodkov (delavnic in vaj), ki bodo povečevali pripravljenost in odzivne sposobnosti sistema ZRP ob večjem potresu v osrednji Sloveniji na nacionalni, regionalni, EU in mednarodni ravni;
- povečevanje operativne sposobnosti enot za prečrpavanje večjih količin vode. Cilj projekta je organiziranje, opremljanje in usposabljanje regijskih enot za prečrpavanje vode ter oblikovanje modula EU za prečrpavanje večjih količin vode po mednarodnih standardih;
- razvojnoraziskovalni projekti a) MASPREM (zgodnje opozarjanje o morebitni nevarnosti proženja zemeljskih plazov ob večji količini padavin) in b) POTROG (ocene potresne ranljivosti objektov, aplikacija za občane ter ocena potresne ogroženosti prebivalstva).

Med projekti EU, ki jih izvajamo, je treba izpostaviti projekte, ki obsegajo usposabljanja, vaje, povečevanje operativnih zmogljivosti in instrument predpristopne pomoči. Med projekti EU, ki se nanašajo na usposabljanja, je bila leta 2019 večina dejavnosti namenjena pripravi in izvajanju tečajev za module (MBC) in tehnične strokovnjake (TEC), tečajem vodenja in koordinacije začasnih namestitvenih centrov (Camp Coordination and Camp Management – CCCM) ter tečajem ukrepanja ob okoljskih in drugih nesrečah (Environmental and Emergency Training – EET), ki jih URSZR organizira v sodelovanju z EU in OZN. V okviru projektov EU, ki se nanašajo na vaje, so bile izvedene štabne vaje za module za enote za tehnično podporo in pomoč (TAST) ter za ekipe EU, ki se ukvarjajo z ugotovitvijo ocene stanja in koordinacijo (EUCPT) ter v okviru projekta #SIQUAKE2020 dve delavnici (začasna nastanitev in sprejem mednarodne pomoči) ter začete priprave na teoretično in praktično vajo #SIQUAKE2020.

Projekti EU, ki jih je leta 2019 izvajala URSZR, so bili financirani iz sredstev mehanizma Unije na področju civilne zaščite, evropskih strukturnih in investicijskih skladov, programa EU za raziskave in inovacije Horizon 2020, sredstev zunanje pomoči EU, kot sta Instrument predpristopne pomoči (Instrument for Pre-accession Assistance – IPA) in Instrument evropske sosedске politike (European Neighbourhood and Partnership Instrument – ENPI).

Leta 2019 se je URSZR uspešno prijavila na razpise v mehanizmu Unije na področju civilne zaščite in začela izvajati projekt adaptacije modula za prečrpavanje vode za delovanje v mednarodnih reševalnih intervencijah (HCP – IDAP), projekt Tečaji EU za module in tehnične strokovnjake – MBC/TEC (2020–2022), projekt organizacije štabnih vaj za module EU – ModTTX (2020–2022) in projekt oblikovanja metodologije za oceno ranljivosti nasipov in mostov z vidika poplavnih dogodkov velikega vpliva (oVERFLOW). Ukvarjati se je začela z razvojem zmogljivosti za analizo naravnih nesreč s skeniranjem ogroženih območij in vključitev podatkov za prikazovanje v geografskem informacijskem sistemu (SMAZIR) ter s projektom RESILOC, ki želi izboljšati odpornost na nesreče v lokalnih skupnostih.

11 INŠPEKCIJSKA DEJAVNOST NA PODROČJU VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (IRSVNDN) opravlja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem predpisov s področja varstva pred požarom, gasilstva, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, varstva pred utopitvami ter nadzor posameznih določb v nekaterih drugih zakonih. Na podlagi Zakona o prekrških je tudi prekrškovni organ na navedenih področjih. Inšpektorji IRSVNDN sodelujejo pri intervencijah ob naravnih ali drugih nesrečah ter pri raziskavah o vzrokih požara. Kot ocenjevalci sodelujejo na državnih in regijskih vajah zaščite in reševanja ter tudi na vajah kriznega upravljanja v okviru Nata in EU. Prav tako sodelujejo v inšpekcijskem svetu in regijskih koordinacijah.

Inšpektorji za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami so opravili 4631 inšpekcijskih nadzorov. Na področju varstva pred požarom so bili inšpekcijski nadzori opravljeni v objektih, v katerih se zbira večje število ljudi, in v objektih, v katerih se opravlja dejavnost, ki lahko ogrozi delavce oziroma okoliške prebivalce. Opravljali so se tudi nadzori med gradnjo objektov ter nadzori na podlagi prijav. Inšpektorji so sodelovali v skupnih akcijah različnih inšpekcijskih organov na ravni regijskih koordinacij in na ravni Inšpekcijskega sveta. Opravljene so bile nekatere inšpekcijske naloge s področja Zakona o dimnikarski dejavnosti. Sodelovali so tudi pri gasilskih intervencijah ter ugotavljanju vzrokov požarov. V gasilskih enotah se je nadziralo opravljanje zdravniških pregledov ter zagotavljanje predpisane osebne varovalne opreme.

Na področju varstva pred utopitvami so bili opravljeni inšpekcijski nadzori na kopališčih, pri izposojevalcih opreme ter pri organizatorjih vodnih dejavnosti, pri čemer je bila posebna pozornost namenjena organizatorjem raftingov in soteskanja.

Na področju zaščite in reševanja so bili opravljeni nadzori gospodarskih družb, ki predstavljajo večji vir tveganja za okolje, nadzori v občinah, na ministrstvih in v osnovnih šolah.

Načrtovane redne inšpekcijske nadzore je IRSVNDN opravil na vseh področjih, ki jih nadzira, v skladu s programom dela. V okviru nadzorov v obratih, ki imajo okoljevarstveno dovoljenje, je bilo leta 2019 pregledanih 232 zavezancev.

Na podlagi Zakona o prekrških je bilo v inšpektoratu opravljenih 4624 nalog in pri tem izdanih 22 plačilnih nalogov, uvedenih 12 postopkov izdaj odločb o prekršku in izrečenih 4590 opozoril o prekrških.

Inšpektorat je v preteklem letu ocenjeval sedem vaj s področja zaščite in reševanja. Inšpektorji za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami so skupaj z drugimi pristojnimi inšpektorji in strokovnjaki s področij zdravstva, gasilstva in policije ocenjevali vaje državnega in regijskega pomena, in sicer vaje Poplava in vetrolom Koroška 2019, Postojna 2019, Požar dvorec Strmol 2019, Barnica 2019, Letalska nesreča Karavanke 2019, Potres – Zahodna Štajerska 2019 in Nesreča v NEK 2019.

URESNIČEVANJE NAČRTOV VIROV

12 FINANČNI NAČRT MINISTRSTVA IN NJEGOVO URESNIČEVANJE

Sprejeti finančni načrt Ministrstva za obrambo (rebalans) za leto 2019 je bil v višini 503.941.416 EUR. Veljavni finančni načrt na dan 31. 12. 2019 je 519.396.407 EUR in je višji od sprejetega finančnega načrta za 15,5 milijona EUR. Od tega so integralna (proračunska) sredstva nižja za 964.677 EUR.

Proračunski viri leta 2019 (v EUR)

	Rebalans 2019 (6. 3. 2019)	Veljavni FN 2019 (31. 12. 2019)	Realizacija 2019
FINANČNI NAČRT	503.941.416	519.396.407	509.907.151
Odstotek na sprejeti	100	103,1	101,2
Razlika na sprejeti	0	15.454.991	5.965.735

Za uresničevanje nalog Ministrstva za obrambo je bilo leta 2019 porabljenih 509,9 milijona EUR, kar pomeni 98,2 odstotka veljavnega finančnega načrta ali 101,2 odstotka sprejetega finančnega načrta (rebalans) oziroma 5,14 odstotka državnega proračuna.

Delež finančnega načrta ministrstva v državnem proračunu in BDP (v 000 eur)

	2015	2016	2017	2018	2019
Državni proračun	9.797.661	9.000.298	9.156.852	9.463.367	9.911.693
Finančni načrt MO	343.939	389.227	406.569	454.005	509.907
OBRAMBNI IZDATKI	361.376	406.166	422.215	462.720	512.498
BDP v mio EUR	38.853	40.367	42.987	45.755	48.242
% FN MO v DP	3,51	4,32	4,44	4,80	5,14
% FN MO v BDP	0,89	0,96	0,95	0,99	1,06
% OI v BDP	0,93	1,01	0,98	1,01	1,06

V primerjavi z realizacijo leta 2018 je realizacija leta 2019 višja za 55,9 milijona EUR, indeks je 112,3. Na integralnih sredstvih je realizacija višja za 57,7 milijona EUR, na namenskih sredstvih je nižja za 3,1 milijona EUR. V strukturi realizacije se je zmanjšal delež plač za 1,9 odstotne točke, povečal pa se je delež investicij za 3,5 odstotne točke.

Tabela: Primerjava realizacij zadnjih dveh let

v eur

EKONOMSKI NAMENI	REALIZACIJA 2018	struktura	REALIZACIJA 2019	struktura
INTEGRALNA SREDSTVA	432.275.037	95,2	489.965.472	96,1
NAMENSKA SREDSTVA	20.954.860	4,6	17.829.422	3,5
PROJEKTI EU	774.693	0,2	2.112.257	0,4
SKUPAJ MO	454.004.591	100	509.907.151	100

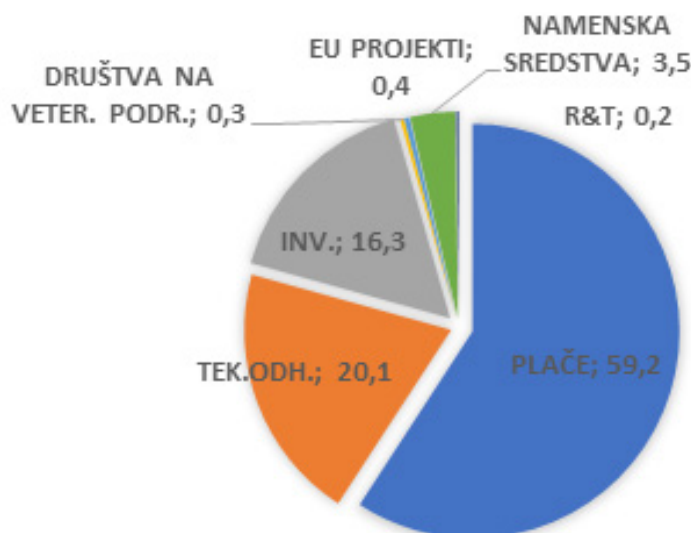
Pri pregledu strukture porabe po proračunskih uporabnikih ugotovimo, da se je delež Upravnega dela ministrstva v primerjavi z letom 2018 znižal za 1,6 odstotne točke, delež Uprave RS za zaščito in reševanje pa za 0,1 odstotne točke. Delež Generalštaba Slovenske vojske se je povečal za 1,7 odstotne točke. Realizacija po proračunskih uporabnikih je razvidna iz tabele 4.

Realizacija finančnega načrta 2019 po neposrednih uporabnikih

SKUPAJ MO	PU 1911 Upravni del	PU1912 URSZR	PU1913 IRSVNDN	PU 1914 SV	PU 1915 IRSO
509.907.151	50.554.489	42.009.889	2.713.218	413.921.908	707.648
100	9,9	8,2	0,5	81,2	0,1

Strukturo porabe po ekonomskih namenih prikazuje spodnji graf:

Struktura porabe po ekonomskih namenih

Plače v višini 301,7 milijona evrov predstavljajo 59,2 odstotka porabljenih sredstev celotnega ministrstva. V zadnjih letih delež plač pada, povečuje se delež investicij.

Tekoči odhodki predstavljajo s porabljenimi 105,1 milijona EUR 20,6 odstotka celotne porabe. Od tega je kar 21,4 milijona tekočih transferov, kamor spadajo stroški, ki se nanašajo na članstvo v organih Nata in EU, sofinanciranje društev na veteranskem področju, štipendije, sofinanciranje dejavnosti Združenja Evro-atlantski svet Slovenije in mednarodnega projekta Posočje – poti miru. Uprava RS za zaščito in reševanje je sofinancirala državno in regijska preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči, gasilske enote, nakup gasilske zaščitne in reševalne opreme, društva in nevladne organizacije, pri katerih so ustanovljeni operativni sestavi za zaščito, reševanje in pomoč. V skladu s sklenjeno pogodbo so bila sredstva namenjena tudi sofinanciranju Ustanove za krepitev človekove varnosti (ITF) za opravljanje dejavnosti na področju protiminskega delovanja in pomoči žrtvam min ter usposabljanja strokovnjakov za protiminsko delovanje. V skladu z določili Zakona o gasilstvu in Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami so bila sredstva namenjena tudi Gasilski zvezi Slovenije za izvajanje njenih nalog. Finančna sredstva v višini 959.129 EUR so bila namenjena obrambnim raziskavam in tehnologiji. Skladno z izvedbenim načrtom za izpolnjevanje meril in zavez Republike Slovenije za Stalno strukturno sodelovanje na področju varnosti in obrambe EU (PESCO), ki ga je sprejela Vlada RS dne 17. 1. 2019, bo obseg finančnih sredstev za raziskave in tehnologijo do konca leta 2023 dosegel en odstotek obrambnih izdatkov in se bo dolgoročno približeval ravni dveh odstotkov obrambnih izdatkov.

Investicijski odhodki s porabljenimi 83,2 milijona EUR integralnih sredstev (vključno z investicijskimi transferi) predstavljajo 16,3 odstotka celotne porabe ministrstva. Pomemben vir zagotavljanja opremljenosti Slovenske vojske so tudi namenski prihodki, ki jih Ministrstvo za obrambo ustvari s prodajo premičnega in nepremičnega premoženja in oddajo objektov v najem. Iz namenskih sredstev je bilo porabljenih 12,5 milijona EUR za investicije, od tega so investicijski transferi v višini 7,1 milijona EUR (sofinanciranje društev in nevladnih organizacij, pri katerih so ustanovljeni operativni sestavi za zaščito, reševanje in pomoč, gasilskih enot širšega pomena, nakup gasilske zaščitne in reševalne opreme gasilskim enotam in sofinanciranje lokalne infrastrukture). Bistvenega

pomena za razumevanje dodeljevanja sredstev za razvoj SV je upoštevanje investicijskih sredstev skladno z metodologijo Nata, po kateri je Slovenija leta 2019 namenila 7,4 odstotka obrambnih izdatkov za nabave in gradnje.

12.1 Obrambni izdatki

Realizirani obrambni izdatki za leto 2019 so 512,5 milijona EUR in predstavljajo 1,06 odstotka BDP (UMAR, Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2019). Za 4,6 milijona EUR so višji od sprejetih po rebalansu (indeks 101). Glede na realizacijo 2018 so obrambni izdatki višji za 49,8 milijona EUR (indeks 111).

Sredstva obrambnega sistema (finančni načrt Slovenske vojske, Upravnega dela ministrstva in Inšpektorata RS za obrambo) predstavljajo 91 odstotkov obrambnih izdatkov, preostalih devet odstotkov predstavljajo vojaške pokojnine in sredstva Urada za varovanje tajnih podatkov.

Obrambni izdatki od leta 2018 do 2021

Proračunski uporabniki	2018	2019 rebalans	2019 realizacija	real - reb 2019	sprejeti 2020	sprejeti 2021
PU 1911 Upravni del	52.135.025	47.091.506	50.554.489	3.462.983	63.145.492	59.177.690
PU 1912 Uprava za zaščito in reševanje	38.067.208	40.965.759	42.009.889	1.044.130	51.167.066	46.141.967
PU 1913 Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi nesrečami	2.452.905	2.787.449	2.713.218	-74.231	2.857.649	2.896.549
PU 1914 Slovenska vojska	360.701.738	412.362.449	413.921.908	1.559.459	427.483.847	451.952.161
PU 1915 Inšpektorat RS za obrambo	647.715	734.253	707.648	-26.605	795.960	1.011.060
FINANČNI NAČRT MO	454.004.591	503.941.416	509.907.151	5.965.735	545.450.014	561.179.427
% FN v BDP jesen 2019	0,99	1,04	1,06	0,02	1,07	1,05

Finančni načrt brez PU 1912 in 1913	413.484.478	460.188.208	465.184.045	4.995.837	491.425.299	512.140.911
Vojaške pokojnine	48.702.407	46.789.938	46.789.938	0	45.465.262	44.511.965
Sorazmerni del pokojnin zaposlenih na obrambnem področju				0	10.500.000	10.500.000
PU 1535 Urad za varovanje tajnih podatkov	464.212	936.577	523.777	-412.800	933.577	933.577
OBRAMBNI IZDATKI	462.651.097	507.914.723	512.497.760	4.583.037	548.324.138	568.086.453
BDP v mio EUR	45.755	48.242	48.242		50.910	53.581
	jesen 2019	jesen 2019	jesen 2019		jesen 2019	jesen 2019
% OI v BDP jesen 2019	1,01	1,05	1,06	0,01	1,08	1,06

Struktura obrambnih izdatkov po posameznih kategorijah je prikazana v spodnji preglednici.

OSEBJE (plače, usposabljanje, vaje, uniforme, pokojnine ...)	69,1 %
OPERACIJE IN VZDRŽEVANJE (vključno z nakupom streliva, članarino, razvojem in raziskavami ...)	23,5 %
NABAVE IN GRADNJE	7,4 %

13 URESNIČEVANJE KADROVSKEGA NAČRTA

13.1 Uresničevanje kadrovskega načrta v upravnem delu MO

Skladno s Sklepom Vlade je bilo leta 2019 dovoljeno število zaposlenih v upravnem delu MO (1911, 1912, 1913 in 1915) 1134. Dovoljeno število zaposlenih se je v primerjavi z letom 2018 povečalo za 13. S Sklepom Vlade RS je bil namreč za potrebe opravljanja nalog na področju kibernetске varnosti in obrambe izveden začasni prenos 15 delovnih mest med organi državne uprave za obdobje do 31. 12. 2021 oziroma do popolnitve prostih delovnih mest v kadrovskem načrtu Slovenske vojske.

Vlada RS je tudi leta 2019 podpirala opravljanje pripravništva v organih državne uprave, tako da je v okviru skupnega kadrovskega načrta organov državne uprave namenila posebne kvote za zaposlovanje pripravnikov. MO je leta 2019 pripadalo 11 delovnih mest za zaposlitev pripravnikov.

V upravnem delu MO je bilo tako na dan 31. 12. 2019 skladno s skupnim kadrovskim načrtom Vlade RS zaposlenih 1139 javnih uslužbencev, od tega sedem pripravnikov in trije zaposleni za določen čas zaradi povečanega obsega del. Zaradi potreb nekaterih organizacijskih enot po spremembi sistemizacije delovnih mest za zaposlitev pripravnikov nam je leta 2019 uspelo delovno razmerje za čas pripravništva skleniti z osmimi kandidati od 11 dovoljenih. Če odštejemo pripravnike (sedem zaposlenih) in zaposlene za čas povečanega obsega dela v IRSVNDN (trije zaposleni), leta 2019 nismo dosegli dovoljenega števila zaposlenih. V upravnem delu MO smo leta 2019 na novo zaposlili 53 javnih uslužbencev.

13.2 Uresničevanje kadrovskega načrta v SV

V SOPR 2018–2023 je bil predviden obseg stalne sestave SV za leto 2019 7254 pripadnikov. Kadrovski načrt Vlade RS je predvidel do 7233 pripadnikov STAS ter kadrovski načrt SV 6670 pripadnikov. Na dan 31. 12. 2019 je znašalo število pripadnikov STAS 6402, kar pomeni, da je bil SOPR dosežen 88-odstotno, kadrovski načrt vlade 89-odstotno ter kadrovski načrt SV 96-odstotno. Struktura zaposlenih je bila na dan 31. 12. 2019 naslednja: 1058 častnikov, 1952 podčastnikov, 2371 vojakov, 257 višjih vojaških uslužbencev, 334 nižjih vojaških uslužbencev in 430 civilnih oseb.

Leta 2019 smo zaposlili 111 pripadnikov, in sicer 12 častnikov, 82 vojakov, 10 vojaških uslužbencev in sedem civilnih oseb.

Leta 2019 se je za pogodbeno opravljanje vojaške službe prijavilo 126 kandidatov. Sklenjenih je bilo 37 pogodb o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV, v istem obdobju pa je bila pogodba prekinjena oziroma se ni podaljšala 188 pogodbenim pripadnikom. Tako je bilo ob koncu leta v pogodbeno rezervno sestavo vključenih 677 pripadnikov, od tega 19 častnikov, 25 podčastnikov, 568 vojakov, 41 višjih vojaških uslužbencev in 24 nižjih vojaških uslužbencev oziroma 56,4 odstotka glede na kadrovski načrt (1200 pripadnikov).

Za prostovoljno služenje vojaškega roka se je leta 2019 prijavilo 137 kandidatov, od tega 116 moških in 21 žensk. Zaradi neizpolnjevanja splošnih pogojev (preklic vloge pred podpisom pogodbe, zadržki iz kazenske evidence, zadržki OVS) in zdravstvenih pogojev je bilo na PSVR skupno napotenih 65 kandidatov, od tega osem kandidat. Usposabljanje je do konca leta uspešno zaključilo 37 kandidatov ali 57 odstotkov, devet kandidatov, ki so bili napoteni na PSVR 2019, je usposabljanje zaključilo februarja 2020. V primerjavi z letom prej se je število vlog povečalo za dve, napotitev pa zmanjšalo za pet.

Leta 2019 je bilo, skladno z določili Zakona o vojaški dolžnosti, seznanjenih z vpisom v vojaško evidenco 9078 vojaških obveznikov letnika 2001. Ob vpisu v vojaško evidenco upravni organ, pristojen za obrambne zadeve,

vsakega vojaškega obveznika praviloma v koledarskem letu, ko dopolni 18 let, seznanjeni z dolžnostmi in pravicami in tudi z možnostmi zaposlitve v Slovenski vojski, s prostovoljnim služenjem vojaškega roka v Slovenski vojski, vojaškimi tabori, štipendiranjem za potrebe Slovenske vojske in pogodbenim opravljanjem vojaške službe v rezervni sestavi. Tudi v letošnjem letu so se v izvedbo seznanitev aktivno vključili pripadniki Slovenske vojske. Od vseh vabljenih se je osebne seznaitve udeležilo 72,5 odstotka obveznikov, preostali so bili naknadno seznanjeni po pošti. Promocijski dogodki so poleg seznanitev potekali v srednjih šolah, na Zavodih za zaposlovanje ter drugih promocijskih dogodkih, kamor uvrščamo sejme, dneve odprtih vrat vojašnic in različne športne dogodke. Leta 2019 je bilo tako v skladu z načrtom promocijskih dejavnosti izvedenih 372 promocijskih dogodkov.

Leta 2019 je bilo za šolsko leto 2019/2020 razpisanih 200 štipendij za srednješolsko izobraževanje in 30 štipendij za visokošolsko izobraževanje. Skupno je bilo sklenjenih 18 pogodb o štipendiranju (šest za visokošolski študij in 12 za srednješolsko izobraževanje), za pet kandidatov pa postopek konec leta 2019 še ni bil končan.

V okviru priprave kadra za odhod iz vojaške službe je bil organiziran predupokojitveni seminar, ki se ga je udeležilo 64 slušateljev.

Triinštiridesetim vojakom, ki jim je oziroma bi jim prenehala pogodba o zaposlitvi zaradi dopolnitve starosti 45 let, je bila zagotovljena ena od pravic, in sicer 26 pripadnikov je sprejelo ponujeno prerazporeditev na ministrstvu. Od preostalih pripadnikov so trije prekinili pogodbo o zaposlitvi pred iztekom, štirim pripadnikom je bila izplačana odpravnina, devetim pa poleg odpravnine še enkratni znesek povračil prispevkov iz plače in na plače, ki bi ga ministrstvo plačalo drugemu delodajalcu v petih letih. En pripadnik je uveljavil pravico do povračila prispevkov iz plače in na plače za pet let novemu delodajalcu v breme ministrstva.

Štirinajstim vojakom niso bile podaljšane pogodbe o zaposlitvi zaradi zdravstvenih ali drugih nekrivdnih razlogov. Vsem je bila izplačana odpravnina. Eden je uveljavil pravico do usposobitve za civilni poklic.

14 URESNIČEVANJE NAČRTA PRIDOBIVANJA DRŽAVNEGA STVARNEGA PREMOŽENJA

14.1 Nepremičnine

Izvedena so bila GOI-dela za energetska sanacijo objektov v Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni, od EKO sklada pa smo za izvedena dela dobili nepovratno finančno spodbudo. Na podlagi javno-zasebnega partnerstva se bodo prenovili tudi objekti v Vojašnici Boštjana Kekca na Bohinjski Beli ter v letalski bazi Brnik. Za sanacijo objektov v Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani poteka priprava projektne dokumentacije, ki bo večinoma financirana prek tehnične pomoči ELENA. Na letališču Cerklje ob Krki se je začelo izvajati GOI-dela za gradnjo objekta gasilsko-reševalne službe. Končana so bila dela pri gradnji deviacije ceste Drnovo-Črešnjice z odstranitvijo dela nadomestne ceste ter preusmeritvijo ceste na novozgrajeni odsek. Izvedli smo zamenjavo stavbnega pohištva in azbestne ter tudi druge kritine na večjem številu objektov MO in SV. Dogradili oziroma obnovili smo varnostne ograje po lokacijah SV. Za ureditev centralnega arhiva MO so na objektu Trojica na Vrhniki začela potekati dela za notranjo ureditev objekta. Izveden je bil postopek javnega naročila za sanacijo tehničnih skladišč SV. Leta 2019 je bila realizirana pogodba za nadgradnjo in posodobitev sistemov tehničnega varovanja na lokacijah SV. Potekala so GOI-dela za gradnjo objekta ASBE na Brniku in za ureditev delavnice JRKBO v Vojašnici Petra Petriča v Kranju. Končala se je sanacija kotlarne v Postojni z zamenjavo energenta kurilnega olja s sekanci in ureditev delavnice za konzervacijo orožja v Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki. Sodelujemo pri pripravi projektne dokumentacije za nadomestni garažni objekt z možnostjo ureditev pisarn v etaži v IC ZR Sežana, ki ga v sodelovanju z Občino Sežana pripravlja URSZR.

Za ploščad za parkiranje helikopterjev na letališču Ajdovščina je bilo pridobljeno uporabno dovoljenje. Za javno naročilo gradnje poslovnega objekta nad garažami na sedežu MO je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje ter so bile pripravljene strokovne podlage. Pripravljena je projektna dokumentacija za ureditev objekta na Vrhniki ter za spremembo namembnosti dela telovadnice v upravnem delu MO. Pripravili smo projektno nalogo za postavitve H2 oskrbne verige za potrebe vojašnice v Kranju. V kompleksu ICZR na Igu so bile prenovljene kopalnice v objektu depandansa, izdelana projektna dokumentacija za postavitve nadstreška za gasilska vozila ob objektu telovadnica ter izvedena sanacijska dela na vadbenem bazenu s postavitvijo novih garderob in sanitarij. Uredili smo hlajenje v objektu računovodstva na Kranjčevi ulici v Ljubljani. Končani sta obnova sanitarij v vojašnici Murska Sobota ter požarnovarnostna ureditev poligona 20, ki ga URSZR uporablja za uničevanje NUS.

14.2 Naročila

Leta 2019 je bilo izvedenih 300 naročil in na tej podlagi sklenjenih 412 pogodb in okvirnih sporazumov. Ministrstvo je nadaljevalo izvedbo javnih naročil za nakupe vojaške opreme in sklenilo okvirne sporazume za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe v vsaj triletnem obdobju.

Izvedeni so bili večja naročila in dobave blaga in storitev, tudi na podlagi predhodno sklenjenih okvirnih sporazumov, in sicer dobava artiklov bojne in službene uniforme, dobava streliva različnih kalibrov in nabojev za protioklepno orožje in tehnološka oprema ter robotske tarče za strelišče. Sklenjene so bile pogodbe in izvršene dobave za različno strojno in programsko računalniško opremo in večletne pogodbe za vzdrževanje in dobavo nadomestnih delov za različna vojaška vozila. Podpisan je bil dodatek k pogodbi za nakup LKOV 4 x 4, in sicer za 38 kompletov daljinsko vodenih oborožitvenih postaj M153. Na področju zaščite in reševanja so bile sklenjene pogodbe za vzdrževanje infrastrukture sistema zvez in alarmiranja.

14.3 Prevzemi

V preteklem letu je bilo izvedenih 977 kakovostnih in količinskih prevzemov v skupni vrednosti približno 59 milijonov evrov s poudarkom na prevzemu protioklepnega orožja RPOO-1 RGW, streliva (pehotno, minometno ter vadbeno za protioklepno orožje RPOO-2 Carl Gustav), oklepnih terenskih vozil za mirovno misijo, terenskih logističnih vozil za SV Toyota, predelanih vozil za prevoz hrane SV, maskirne tkanine in artiklov bojne uniforme. Nabavljenih in prevzetih je bilo 36.960 različnih artiklov bojne uniforme, 113.500 metrov tkanine za izdelavo uniform, 18.955 artiklov službene uniforme in 87.600 artiklov športne opreme.

15 URESNIČEVANJE NAČRTA PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ PROGRAMA ODPRODAJE DRŽAVNEGA STVARNEGA PREMOŽENJA

15.1 Nepremičnine

Na podlagi Letnega načrta razpolaganja s stvarnim premoženjem je bilo na desetih javnih dražbah prodanih za 4.077.800,00 EUR nepremičnin, od tega 35 stanovanj, dve garaži in sedem sklopov stavbnih zemljišč ter poslovnih prostorov. V Letnem načrtu razpolaganja za leto 2019 so bile vključene nepremičnine, ki jih MO ne potrebuje za opravljanje svoje dejavnosti, ne glede na zemljiškoknjižno urejenost.

Na podlagi sklepa Vlade RS, s katerim je bil potrjen Program sofinanciranja Ministrstva za obrambo investicij v lokalno javno infrastrukturo zaradi obremenitev, ki jo povzroča delovanje Slovenske vojske v občinah Pivka, Ilirska Bistrica in Brežice v letih 2019 in 2020, je potekalo sofinanciranje lokalnih skupnosti. Na področju sodelovanja z drugimi občinami smo leta 2019 z Občino Vipava sklenili pogodbo o oddaji nepremičnin v brezplačno uporabo za športne dejavnosti, z Občino Izola podpisali pismo o nameri za menjavo nepremičnin v lasti MO in novih stanovanj v lasti občine, z Občino Brežice podpisali pismo o nameri za menjavo nepremičnin v lasti MO in nepremičnin v lasti občine, z Občino Tržič sklenili pogodbo o brezplačni pridobitvi poslovnih prostorov za potrebe URSZR in z MONM sklenili pogodbo o ustanovitvi brezplačne stavbne pravice na območju romskega naselja Žabjak za komunalne ureditve.

Na podlagi predpisov o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja so bile brezplačno prenesene nepremičnine na Občino Dobrovnik in na Občino Krško.

15.2 Premično premoženje

Prodane so bile premičnine v skupni vrednosti 574.995,20 EUR. Največji delež je prišel od prodaje radijskih naprav, protiletalskih topov, streliva ter trajno izločenih osebnih, terenskih in tovornih vozil ter neformacijske opreme. Terensko vozilo za potrebe avtoparka MO je bilo kupljeno iz odškodnin zavarovalnice, ki so bile pridobljene na podlagi priznanih totalnih škod službenih vozil.

16 URESNIČEVANJE NAČRTA IZOBRAŽEVANJA, USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA

Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje je na Ministrstvu za obrambo potekalo v različnih oblikah, in sicer kot funkcionalna interna in eksterna usposabljanja, e-usposabljanja, jezikovna usposabljanja in usposabljanja v tujini.

Funkcionalnih internih in eksternih usposabljanj se je udeležilo 536 zaposlenih od 1256 prijavljenih na usposabljanja. Realizacija IUI leta 2019 na področju funkcionalnega internega usposabljanja je bila višja od načrtovane, na področju funkcionalnega eksternega usposabljanja pa nižja.

Leta 2019 se je v upravnem delu ministrstva prek e-usposabljanja usposabljal 1417 zaposlenih, predvsem s področja ravnanja s tajnimi podatki, socialnega inženiringa, varstva osebnih podatkov in osnov informacijske varnosti.

Na področju jezikovnega usposabljanja je bila realizacija IUI 48-odstotna.

Na področju usposabljanja v tujini je bila realizacija IUI 102-odstotna. Leta 2019 so se zaposleni v upravnem delu MO (PU 1911) povprečno izobraževali 1,7 dni.

Pripadniki SV so se leta 2019 udeležili vojaških izobraževanj in usposabljanj (VIU), ki so potekala v okviru Centra vojaških šol (CVŠ), na primerljivih VIU v tujini in ustanovah zunaj Ministrstva za obrambo. Pripadniki so bili napoteni na karierna VIU ter na različne oblike funkcionalnega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja. Število napotitev se je v primerjavi z letom 2018 povečalo za 12,5 odstotka.

17 URESNIČEVANJE NAČRTA MEDNARODNEGA SODELOVANJA

Mednarodno sodelovanje Ministrstva za obrambo je potekalo v okviru sodelovanja z Natom, Evropsko unijo, kot dvo- in večstransko sodelovanje in v obliki vojaško-tehničnega sodelovanja ter sodelovanja na področju športa.

17.1 Mednarodno sodelovanje v okviru Nata

V okviru sodelovanja z Natom smo prispevali k izvedbi srečanja predsednikov vlad in držav Nata decembra v Londonu ter treh zasedanj obrambnih ministrov Nata. Cilj udeležbe na srečanjih obrambnih ministrov je bil s predstavitvijo in zagovarjanjem nacionalnih stališč prispevati k sooblikovanju politike zavezništva. Poseben poudarek je bil na predstavitvi naših prizadevanj za prevzemanje pravičnega dela bremena v zavezništvu, zagovarjanju 360-stopinjskega pristopa do odvrtačne in obrambne države Nata s posebnim poudarkom na Zahodnem Balkanu in strateški smeri jug. Posebej izpostavljamo našo podporo Severni Makedoniji v procesu pridruževanja Natu.

Ocenjujemo, da smo splošno zastavljene cilje večinoma dosegli s predstavljanjem RS kot kredibilne zaveznice, ki je zavezana prispevati svoj proporcionalni delež pri krepitvi odvrtačne in obrambne države zavezništva, pri čemer izstopa naš precejšnji prispevek v mednarodne operacije in na misije.

Na ravni načelnikov generalštabov vojsk članic Nata smo organizirali in izvedli zasedanje Vojaškega odbora Nata, ki je najvišji vojaški organ zavezništva. V okviru zasedanja smo gostili 385 članov tujih delegacij oziroma 29 delegacij držav članic Nata in delegacijo Severne Makedonije kot članico v postopku sprejema, delegacijo predsedujočega vojaškemu odboru (CMC), delegacijo Natovega mednarodnega štaba (IMS in delegaciji strateških poveljnikov (SACEUR IN SACT)).

17.2 Mednarodno sodelovanje v okviru Evropske unije

Sodelovanje je potekalo z udeležbo delegacij ministrstva na zasedanjih obrambnih ministrov, na pripravljalnih sestankih za ta zasedanja v formatu direktorjev za obrambno politiko EU (DPD EU) in z udeležbo na zasedanjih Sveta za zunanje zadeve v formatu obrambnih ministrov. Razprave na dogodkih so bile osredotočene na uresničevanje Globalne strategije EU, koherentnost obrambnih pobud, zagotavljanje strateške avtonomije EU, na Stalno strukturno sodelovanje na področju varnosti in obrambe (Pesco), sodelovanje med EU in Natom, pa tudi na področje hibridnih groženj, klimatskih sprememb in druga področja.

Septembra 2019 se je obrambni minister ob robu Blejskega strateškega foruma srečal z namestnikom generalnega sekretarja za skupno varnostno in obrambno politiko (SVOP) in krizno odzivanje v Evropski službi za zunanje delovanje (EEAS). Osrednja tema njunega pogovora je bila prihodnost skupne varnostne in obrambne politike v luči novega predsedstva Evropske komisije ter bližajočega se slovenskega predsedovanja Svetu EU v drugi polovici leta 2021.

Obisk izvršnega direktorja Evropske obrambne agencije (EDA) v Sloveniji je potekal 18. septembra 2019. Na MO je potekalo srečanje z generalnimi direktorji in visokimi predstavniki GŠSV ter z obrambnim ministrom.

17.3 Dvostransko in večstransko sodelovanje

Letni programi mednarodnega sodelovanja so bili pripravljeni in izvedeni na podlagi krovnih sporazumov o sodelovanju na obrambnem področju ter so oblikovani s posameznimi državami. Leta 2019 je bilo najbolj intenzivno sodelovanje s sosednjimi državami, državami Zahodnega Balkana in ZDA.

Skladno z Deklaracijo Državnega zbora o Zahodnem Balkanu in s Smernicami za delovanje Slovenije do Zahodnega Balkana ter Akcijskega načrta za delovanje Slovenije do Zahodnega Balkana je bil največji del dvostranskih dejavnosti na obrambnem področju usmerjen prav v to regijo, cilj pa je bila podpora državam Zahodnega Balkana pri evro-atlantski integraciji.

Severni Makedoniji dajemo v procesu približevanja Natu vso potrebno pomoč na podlagi naših izkušenj, ki smo jih pridobili iz sodelovanja s Črno goro, ter potreb, ki jih izkaže Severna Makedonija. Z oboroženimi silami Severne Makedonije sodelujemo v skupnih vajah in na usposabljanjih, ki potekajo na vadišču Krivolak. Sodelovanje s Črno goro se nanaša na skupno delovanje v okviru eFP (NATO Enhanced Forward Presence) v Latviji, in sicer z afiliacijo pripadnikov vojske Črne gore v slovenski kontingent.

Že tradicionalno intenzivno sodelovanje z ZDA je temeljilo predvsem na udeležanju različnih programov sodelovanja (IMET, vojska vojski, programi opremljanja) med poveljstvi in enotami ameriške vojske v Evropi.

Pomemben del dvostranskega sodelovanja je predstavljalo tudi delo slovenskih obrambnih atašeev, svetovalcev in predstavnikov. Obrambno-diplomatska mreža je leta 2019 obsegala devet rezidenčnih in dva gostujoča atašeeja, obrambnega predstavnika pri OVSE, obrambnega predstavnika pri OZN ter obrambnega svetovalca v Črni gori. Obrambno-diplomatski zbor, akreditiran v RS, je ostal na ravni preteklega leta. Za obrambne atašeeje, akreditirane v RS, smo organizirali več letnih srečanj, na katerih so bili obveščeni o dejavnostih in novostih na obrambnem področju. V dejavnosti so vključena tudi podjetja slovenske obrambne industrije, MO daje tudi večstranskemu sodelovanju velik pomen, kar se kaže z redno udeležbo na dogodkih večstranskih pobud (A-5, BMTF, SEDM, CEDC, OVSE, razorožitev), na katerih so zastopana slovenska stališča in interesi, hkrati pa se ti dogodki uporabijo tudi za izvedbo dvostranskih srečanj.

Na področju večstranskega sodelovanja je posebna pozornost namenjena uresničevanju Sporazuma o večnacionalnih silah kopenske vojske (MLF) in Pobudi za obrambno sodelovanje (DECI). Med najbolj aktivnimi regionalnimi pobudami so Balkanske zdravstvene namenske sile (Balkan Medical Task Force – BMTF), katerih poveljstvo oziroma stalni sedež je v Skopju, ter Pobuda za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope (Central European Defence Cooperation – CEDC). Preteklo leto je bila večina prizadevanj vloženih v priprave na slovensko predsedovanje CEDC leta 2020.

Ministrstvo za obrambo aktivno sodeluje tudi pri obravnavi posameznih vprašanj, povezanih z razoroževanjem in neproliferacijo, več pozornosti pa namenja Ottavski konvenciji (protipehotne mine) v povezavi z ITF (v obdobju 2019–2021 za delovanje Mednarodnega sekretariata prispevamo vsako leto 5000 EUR); pogodbi o trgovini z orožjem (Arms Trade Treaty), kamor smo leta 2019 donirali 20.000 EUR; osebnemu in lahkemu orožju (SALW), s poudarkom na Zahodnem Balkanu, ter Konvenciji o prepovedi nekaterih vrst konvencionalnega orožja, s poudarkom na t. i. ubojnem avtonomnem orožju (Lethal Autonomous weapons systems – LAWS).

V Verifikacijskem centru SV je bilo na področju nadzora oborožitve izvedenih 21 dejavnosti s področij OVSE Dunajskega dokumenta 2011, mednarodne pogodbe odprtega zračnega prostora ter Daytonskega sporazuma.

17.4 Drugo

Leta 2019 smo vzdrževali, izvajali in koristili veljavne strateške sporazume in pogodbe za zagotovitev pravočasnega in učinkovitega premika enot SV v predvidena območja delovanj ali iz njih. Na področju vojaško-tehničnega sodelovanja je bilo izvedenih 12 dogodkov (osem načrtovanih in štirje nenačrtovani). Ključne dejavnosti so bile povezane s prizadevanji za nadgradnjo helikopterjev Cougar po lastni samozaščiti pred ogrožajočimi izstrelki.

SV je leta 2019 v Športni enoti zaposlovala 70 vrhunskih športnikov, skrbela za izvedbo njihovega usposabljanja in angažiranja pri promocijskih dejavnostih Slovenske vojske. Ključna aktivnost SV na področju športa je bila udeležba 44-članske delegacije SV na 7. svetovnih vojaških igrah na Kitajskem, kjer so športniki SV osvojili osem kolajn, od tega dve zlati.

Decembra 2019 je Športna enota SV zaznamovala 25-letnico svojega delovanja.

18 URESNIČEVANJE REGISTRA TVEGANJ

Register tveganj je nabor predvidenih tveganj, ki bi lahko negativno vplivala na gospodarnost porabe javnofinančnih sredstev in doseganje zastavljenih ciljev MO, ter nabor vnaprej pripravljenih ukrepov, s katerimi preventivno in pravočasno zmanjšamo negativne posledice tveganj.

V registru tveganj MO za leto 2019 je bilo predvidenih 44 tveganj z različnimi stopnjami, od nizke do zelo visoke. Leta 2019 se je uresničilo 15 predvidenih tveganj, kar pomeni 34 odstotkov, ukrepi so bili uspešno izvedeni pri 47 odstotkih vseh tveganj, ki so se uresničila.

Struktura tveganj glede na njihovo vrsto kaže, da je tretjina procesne narave. Prevlada procesnih tveganj opozarja, da je treba obvladovanju procesov v prihodnje nameniti več pozornosti, saj neposredno vpliva na učinkovitost in uspešnost delovanja. Učinkovito izvajanje ukrepov za obvladovanje tveganj ter preprečevanje in blaženje njihovih posledic pomembno prispeva k nadaljnjemu razvoju obrambnega sistema, kar je zelo pomembno v vse bolj spremenljivem in nepredvidljivem varnostnem okolju.

Prilogi:

Poročilo o realizaciji letnega programa dela MO za leto 2019,

Poročilo o realizaciji registra tveganj MO za leto 2019.